

Työkan, kaikkina arkipäivinä ilmestyvä köyhälistön äänenkannattaja, on jokaiselle Canadian suomalaiselle työläiselle välttämätön tietojen välittäjä. ✖ ✖ ✖ ✖

TYÖKANSA

Ainoa suomenkielinen sanomalehti Canadassa. Työväestön äänenkannattaja.

NO. 194 — 1913.

KESKIVIIKKONA, ELOK. 20 p. — WEDNESDAY, AUG. 20th.

VII-S VUOSIKERTA—VOL. VII.

Hirveä merionnettomuus

MATKUSTAJAHÖYRYLAIVA "STATE OF CALIFORNIA" AJANUT KÄRTÖTAMATTOMALLE KALLIOILLE ALASKAN VESILLÄ JA OPUNNUT KOLMESSA MINUUTISSA HUKUTTAEN KYMMENIÄ MATKUSTAJIA JA LAIVAMIEHIÄ.

Alaskan linnan laiva "Jefferson" joka sattui olemaan niillä tienoin asiasta hiljansanomana langattomalla sähköllä lailla, ja riens apuun onnistuen pelastamaan veneisiin ja lautoille päässeet henkilöt, joista kuitenkin vielä muutamia kuoli.

JUNEAU, Alaska, elok. 19 p. — Henkinjääneet matkustajat ja laivamiehet viedään Seattleen höyrylaiva "Jefferson"-illa, joka saapuu perille torstaina.

Laivan pohjaan tuli suuri aukko. Kun höyrylaiva State of California ajoi kalliolle sen pohjaan repesi suuri aukko. Laiva ja lasti, posti- ja expressilätkäykset ovat kokonaan hävinneet. Se oli vakuttelut 400,000 dollarista.

Toinen laiva sai hätäsanoman. Alaska höyrylaivalinjan laiva Jefferson, joka oli etelään menossa, sai hätäsanoman langattomalla sähköllä, ja käynnäyty pelastamaan onnettomuuden uhreja, joista henkinjääneet olivat muutamia pikkuväenisiä ja lautoille.

Kuolleet ja kadoksissaolevat. Seuraavassa luetellaan ne kuolleet, joiden nimuut on tiedetty: Mrs. A. Birmingham, Mrs. Stella Reardon, Mrs. Clara Wanderlass, Pacific Coast höyrylaiva-alustan apulaiskonehtaja Edward C. Wardin tytär, Lillian Ward, kuoli sen jälkeen, kun hänet otettiin ylös pelastuslautalta; Mrs. Nellie B. Ward, neiti Wardin äiti; neiti tunteutonta naista.

Kadoksissaolevista ainakin seuraavat henkilöt ovat luultavasti hukkuineet: Neddit Anne L. Cassidy ja May Dixon; W. A. Dyer, Blancher Frick, Minette E. Harlan, mainittu höyrylaiva-alustan liikkeenhoitaja Leslie Hobbs, San Francisco; J. Holman, neiti Alice Johnson, Lillian B. Norman, Neiti Pittman, neiti Reardon, Mrs. C. E. Spithall ja poika, Ben A. Wade, neiti Wilson.

Huerta hylännyt Yhdysvaltain välityksen

Minkälaiset seuraukset tästä hylkymisestä tulevat olemaan ei voida sanoa.

WASHINGTON, elok. 18 p. — Tieto siitä, että Huertan hallitus on hylännyt Yhdysvaltain esityksen Mexican valtiokunnan rauhallisesta sovittamisesta, saapui Washingtoniin myöhään tänä päivänä.

KORKEA HALLITUKSEN VIRKA MAAN SUURIMMALLE RIISTAJALLE JA HALLITUKSEN RAHASTON SAALISTAJALLE.

OTTAWA, elok. 18 p. — Vaikkakaan Canadian ylikomissioneri Englannissa, lordi Strathcona ei ole vielä ilmoittanut virasta eroamisestaan, mutta hänen korkean ikänsä huomioon otettuna on aivan luonnollista, että hän eroaa vuoden sisällä, Winnipegin "Free Press" sanoo, että sille kun virka tulee avoimeksi, niin hallitus tarjoaa sille "Sir" William Mackenzie, yhdelle Canadian Northern magnateista ja Vancouver saaren hiilikavantojen omistajista.

Albertakin sivistys

Maakunnan lääkärin konventiosissa julistetaan, että mielenvikaisuus ei ole rikos, vaan sairaus, joka on mahdollinen parantaa. — Tämä lausunto merkitsee sitä, että läheisessä tulevaisuudessa Albertassakin tulian mielisairaita lähetetään sairaaloihin, eikä vankiloihin, kuten tähän asti.

CALGARY, Alta., elok. 18 p. — Albertan lääkärin liiton konventiosissa täällä tapahtui viime lauantaina sangen mielenkiinnittävää keskustelua koskien mielisairaita. Tähän asti on Albertassa virallisesti vallinnut se käsitys, joka on se, että mielisairaus on rikos ja seurauksena siitä on kaikki mielisairaat lähetetty vankilaan. Nyt lääkärin yhdistyksen konventiosissa neiti seuraavan päätöksen: (a) Mielenvikaisuus on sairaus, eikä rikos.

(b) Ette se voidaan estää muoin tapauksissa. (c) Ette se voidaan parantaa hyvin useissa tapauksissa. (d) Ottamalla käyttäytymisen sopivia menettelytapoja useimmissa tapauksissa tautia voidaan lievittää.

(e) Ette kaikkia mielisairaita, taudin alkuvaiheissa, olisi lähetettävä sairaaloihin, eikä heitä lähetettävä ihmisiin ja vankiloihin, missä ympäristö vain pahentaa heidän tilaansa ja estää heitä parantumasta.

Kokouksessa selostettiin, että Ontariossa ja muualla asyntyneissä maissa on jo yleisesti käytännössä tapa lähetellä kaikki mielisairaat sairaaloihin, eikä vankiloihin, kuten Albertassa on tapana. Tämän johdosta kokous päätti: "Koska mielenvikaisuus on sairaus eikä rikos, niin tämä järjestö on jyrkästi sitä mieltä, että nykyisin käytännössä olevat menettelyt tuomita mielisairaita epäilyttäviä ja todella mielisairaita pot-

Kuparisaaren lakko

Toinekin ammutuista lakkoilaisista kuollut. Lakkoilaiden rintama entistä lujempi.

Kaikkialla Kuparisaarella ilmoitetaan lakkoilintaman olevan lujempaan kuin koskaan ennen. Työnhälyäisiä ei näytetty enempää ja lakkoilaiset ottavat osaa lakkoavahitukkuisiin aina suureneissa joukoissa.

Yl. syyttäjä Lucas ilmoittaa määränneensä vangittaviksi kuusi apulaissheriiffiä, jotka ottivat osaa lakkoavahitukkuiseen Painesdalessa torstai-iltona.

Tämän viikon jamaassa voi lakkoasemassa tapahtua jokin ratkaiseva käänne kaivosten omistajain taholla: sillä torstai-illan verinen mellakka Painesdalessa on herättänyt kielloleluulla niin ankaraa suuttumusta Kuparisaarella yleensä, että kaivostenomistajat ovat menettäneet sen viimeisenkin "nyötyntuotisuuden" jota engl. kieliset lehdet valheellain jossain määrin voivat yläpitää ehneen tätä häviötä.

Toinen ammutuista lakkoilaisista kuollut.

Painesdalessa torstai-iltona tapahtuneesta Waddellin pysyhyrtilän toimennepanemassa ammutuhyökkäyksessä haavoituneista kuoli perjantaina sairaalassa Steve Pritch, johon Kuparisaaren suurilakkoilaitelua on nyt jo maksanut kaksi ihmishenkeä.

Lähempiä tutkimuksia tapahtumasta toimitetaan edelleen union, kuvernöörin ja Yhdysvaltain hallituksen edustajain toimesta ja ovat nuo tutkimukset edelleen todettaneet sen, etä teko oli todellakin julma aseellinen hyökkäys rauhallisten lakkoilaiden kimppuun ja että Waddellin pysyhyrtilä on ollut sydäntä tähän kansainmurn-

Hurttautui Waddell ja sheriffi Cruse kyllä koettivat parhaansa mukaan keksiä selityksiä ja teknillisiä todistuksia ammuttuja lakkoilaisia vastaan, mutta kaikki ne näyttävät olevan aivan tekojuusia. Kylvämissä valheita, joita ainomastaan tuollaiset ammuttirovot voivat keksiä. Niinpä koetaan selittää, että hurmista ainoastaan yksi amputi kolme laukausta ja todistuksensa siitä kerrotaan, etä kun Cruse ja Waddell saapuivat paikalle, niin kaikkialla pysyhyrtilä oli revolverit täydessä ladingissa! Samanla-

lailaitoksen käyttämästä viimeksimainittuun laitoksen sala poliiseja (pysyhyrtilä) tässä lakossa.

Kerrin lausunnon mukaan määrää laki tuomarin kuulustelemaan esetuoimiohakemusten neljän päivän sisään sen jälkeen kun koroneri on jättänyt asianomaisille hakemusta koskevat paperit. Koroneri Little sai mainitut paperit kaun tinkiyrtilä klo 10:30 ja antoi niistä jäljennöksen sheriffi Cruselle ja J. W. Waddellille, joka toimii Waddell-Mahon salapolitiisin johtajana täällä. — Työnime.

KUULUISA KIREIVITÄR TARNOVASKI HIRTYTTY MATKALLA.

PIETARI, elok. 18 p. — Kreivitär Tarnovski, joka vuonna 1910 Viennissa tuomittiin osallisuudesta kreivi Kamarowskin murkuteen kahdeksan vuoden vankeuteen, joudettiin kieltäen kuolleen Pietari-Kievin expressinastasta. Hän oli hirtetty, tä hirtäytynyt. Poliisi koettivat saada selvälle onko kreivitär tehnyt itsemurhan, vaan onko hän murhattu. Tarnovski vapautettiin vankilasta viime vuonna.

Kreivitär Marie Tarnovskia kutsui venäläinen nainen, huomattin syylliseksi mustasukkaisen nuorukaisen, Nikolas Naudmuffin yllyttämiseen menemään Wienissä Venetsiaan ja murhaamaan kreivi Kamarowskin, että hän (kreivitäs) saisi \$100,000 henkivakuutuksen Kreivitärn nimelle. Kreivitärin neiti kertoiin oli kihloissa Kamarowskin kanssa. Oikeuskäytöslussa syytettiin kreivitärsiä, että hänellä on kiikka suusta miehet rakastamaan itseensä ja sitten kaikkia heitä loisiaan vastaan. Silloin todistettiin, että kreivitär oli jatkuvasti hyväillyt Kamarowskia nuoren Naumoffin läsnäollessa ja oli näyttänyt Naumoffille vääränettä rakkauskirjeitä herättäessään hänen mustasukkaisuutensa. Oikeus myöskin huomasi Naumoffin sylikseksi, mutta kun hän oli heikkomielinen, niin hän tuomittiin ainoastaan kolmen vuoden vankeuteen.

THOROLD-ENTINEN POLIISIPÄÄLLIKÖ VANGITTU SYYTETYNÄ VÄROJEN KAAVALTAMISESTA. PHILADELPHIA, Pa., elok. 19 p. — Thos. W. MacDonald, Thorold-on, Ont., entinen poliisipäällikkö vangittiin täällä syytettynä \$5,000:00 kavaltamuksesta saadun kaupungin poli-

Vancouver-saaren lakko

Viranomaiset keksivät katalia juonia lakkoilaisia vastaan

Hiilikavayhtiön kätyrit levittivät huhua, että kaivomiehiet ovat yrittäneet räjäyttää rautatieasemaa rikki, ja sillä keinolla koettavat saada lisää sotaväkeä lakkoilaille ja siellä olevaa sotaväen ylitytöksi ampumaa lakkoilaisia. — Työt kaivannoissa täydellisesti seisausissa, koska suurin osa lakkoilikkureista on ajettu pois kaivantökylistä ja jälleilolevat eivät uskalla mennä töhön.

VANCOUVER, B. C., elok. 17 p. — Kaivannonomistajat, kun olivat halinneet tuhanteen nousevan armeijan sotilaita ja sijoittaneet ne kaikkiin lakkoilaisiin kaivoyksilöihin Vancouver-saarella, luulivat täydellisesti kukistaneensa kaivomiehiet ja olevansa kykeneviä alkamaan työt rikkuirivoinalla uudelleen kaivannoissa, mutta tämä illuusioparaja hivoitelti herttainen toivo ei vielä toteutunutkaan.

Viime perjantai-iltona lähti joukko lakkoilaisia Nainamosta Wellingtoniin ja ajovat kaikki kinaalasta rikkuiri Wellingtoniin. Nainaimon, jossa heidät pakotettiin astumaan Vancouverin lähtevään laivaan.

Sovittelukokouksia käynnissä?

Porvarilehdet kertovat lakkoilaiten pitäneen kokouksen viime lauantaina ilta-päivällä, jossa nimittivät setsemän miestä käsitteävän komitean, jolla piti mennä neuvottelumaan Western Fuel Companyn johtajan kanssa sovittelusta. Edelleen kerrotaan lakkoilaiten hyväksyneen Vancouver ja Nainaimo hiilikavayhtiön tarjoamat sovittelohet, ja lullaan, että työt aletaan pian Jingle Pot-in kaivannoissa. Sanotussa kaivannossa on työskennellyt noin sata miestä.

Näihin porvarilehdistä laimautuiin sovitteluyhtiöin ei ole kuitenkaan luottamista, sillä on muistettava, että työläiset juuri näissä kaivannoissa menivät nyötyntuotuslakkoon viime keväänä avustuksensa Cumberlandin ja Extension lakkoilaisia. Näillä nutililla eikä koetetaan uskottaa lakkoilaiden rintamassa tapahtuneen kajaannuksen.

Uusia mellakoita South Wellingtonissa ja Extensionissa.

Viime perjantai-iltona tapahtui mellakoita South Wellingtonissa ja Extension kaivannoissa lakko-

Taas sota syyttämässä Balkanilla

Turkki, joka aikoo Balkanin valtojen sodan aikana anastaa Adrianopolin ei luovu linnoituksesta, vaan lisää joukkojaan

Syyttävät miitisiä haluttomuudesta ampua lakkoilaisia.

Porvarilehdet kertovat, että sillä aika kun taistelu riehui kaikes sa ankaruudessaan lakkoilaiden ja rikkuiriin välillä South Wellingtonissa ja Extensionissa, niin miitisei vetelehti vain auringonpaistella kentällä laukaen välttämättä lakeista.

Keksivät vaikuttavan keinon.

Kaivantojen omistajat ovat käyttäneet kautta levittäneet huhua, että lakkoilaisia olisi mukautettu yritykseen dynamiittilla täjättävää rautatieasemaa ihmään Cumberlandissa. Tällä tyytystiön aiottiin vaikuttaa viranomaisiin, että ne kutsuisivat enempi "hengen ja omaisuuden suojelejoita" lakkoilueille ja kihloitta ennestään siellä olevia sotilaita toimimaan, s. o. ampumaa lakkoilaisia ja siinä he onnistuivatkin. Vancouverin kuudennen rykmentin komentaja on nimittän antanut määräyksen kutsua kokoon jälleilolevat sotilait Vancouverissa ja lähettää kuusiastaa miestä Nainaimoon.

Kaivannot täydellisesti seisausissa.

NANAIMO, B. C., elok. 18 p. — Työt ovat täydellisesti seisausissa kaikissa hiilikavannoissa Vancouver-saarella. Eilen illalla tuli lakkoilikkureita, jotka ovat työskennelleet Cumberlandissa Nainaimon ja toivat tänään uutisen. — Tiistaina (eilettäin) maksettiin union pääkorteista lakkoilaisille lakkoavustus.

ITALIAN ASUKASLUKU KAS-

ette kelti aivan kaapumman tilailla viik-
ko perästä sillä kuin tilaus on kootu-
tunna saapuu.

Työkansa (The Workpeople)

the only Finnish newspaper in Canada,
devoted to the interests of working people
and published every day, except Sundays
and public holidays.
THE FINNISH PUBLISHING CO., Limited,
Port Arthur, Ont.

Editorial and Business Office
314 Bay Street, P. O. Box 516
Office "Phone" 4222
Editor "Phone" 4222

Advertising rates: 40 cents for column
inch. Considerable reduction on monthly
and yearly advertisements. Local adver-
tisements 10 cents a line.

Extended the statutory postal privileges
on the 5th day of April 1913.

— Miksi pitäisi koko maailmas-
sa löytyä tyhjää vatsaa, kun kym-
menen miehen yhtä voi tuottaa ra-
vintoa sadalle? — Jack London.

— Canadianaiset riisäivät riisiä-
vät tuottajaluokkaa vuositou-
sien noin \$600,000,000, jonka he sanou-
vat "ansaitsevan" vuorok-
koineen ja liikevoittoa.

VAARATTOMAT UNIOT.

Kapitalistit eivät saa vastusta-
vansa työläisten järjestymistä —
ei suinkaan. Yksi asia vaan on,
jota he haluavat ja se on se: kun
työläiset järjestyivät "vaarattomien
unioihin." Sen he sa-
noivat avoimesti ja rehellisesti.
Mutta jokaisen ajattellessa ty-
öläisen pitäisi jo tietää "union va-
arattomuudesta" ymmärtää jo sen
perustan. Merkitseihin se yksinkertai-
sesti siitä, että kapitalistit enosi-
vat sellaista "unioita", jotka ei
pyri panemaan rajoja heidän riis-
tämiselleen. Niitä syystä suuret,
koulutetut työväenuniot, joissa
on luja solidarismuksen pohja, ovat
vaarallisia. Ja siitä syystä on ni-
itä hajotettava ja koetettava saada
työläiset "järjestymään" todeli-
sin "vaarattomien unioihin".
Lähisiä esimerkkejä: Nova Scoti-
assa ja Kuparisaarella.

JÄRJESTYNYT TYÖVÄESTÖ JA SOTILAAT.

Askeittain kapitalistit eivät enää
kokoaisa häilytyksijärjestyksien
sen johdosta, että erään paikallisen
mielisen miehistö oli kokonaan ha-
jonnut. Se oli suurimmaksi osak-
si kokoonpanu unionimiehistä ja
"ammattijärjestyksistä" — kuten
kapitalistit heidät sanoivat — olivat
saaneet unionimiehet jättämään
tämän "urhoollisen rytkäytin".
Nyt on Vancouverin raitiotieyö-
läisten unioni kieltänyt jäsenensä
olemasta jäsenenä paikallisessa
mielissä. — "Oskos unionimie-
hen kyllä olla osakkeen" sano-
vat kapitalistit heidät. Todelikkin
Vancouverin unionimiehillä olisi
nyt ollut erinomaisen tilaisuus
osottaa kuinka oikea "unionimie-
hen" sotilaspäivä suhtautun työntu-
tuksen, lakossa olevaan unionimie-
heen Vancouverissa.

LÄNNEN HILIPARROONIN VALITTI.

Kuinka monella tavalla kannala-
iset hiliparroit ovatkaan
koettaneet murskata lakkoilaita
lujaa rintamaa Vancouverissa.
Heidän ääntönsä ovat to-
tuttaneet "luomakunnassa unioita-
n" ja sen vaarallisuudesta — ca-
nadalaisnuolelle. Nova Scotian ka-
pitalistit jo yrittivät perustaa
"kansallisen unionin", mutta
huonolla menestyksellä. Nyt ovat

Linden St. 3,

Berlin, Germany.

Amerikan Sosialistipuolueen se-
kä siihen kuuluvien vieraskielisten
järjestöjen edustajina tarjoa-
maan Saksan kansalle jokaisen
sosialistin välittömän osanoton
kunnon toverimme. Hebelin ku-
non johdosta. Yhdyimme teidän
suruunne. Mitä te menettitte, sen
menetti koko maailma.

Kansallisen sosiaalipuolueen
puolesta:
Walter Lanferstich,
toiminnanpääsihteri.

Vieraskielisten järjestöjen puo-
lesta:

A. Dreifuss, saksalainen;
Joseph Novak, böömiläinen;
Armin Loewy, unkarilainen;
J. W. Sarlund, suomalainen;
John Corti, italialainen;
Hilpoldi Ghiski, puolalainen;
Alex Sissner, etelä-slaavilainen;
Paul Krechtel, slovakkilainen;
Jacob Salatsky, juutalainen;
Juel Christensen, skandinaavilainen.

KUNNALLISET SANOMA- LEHDET.

Paltion on viime aikoina ollut
puhutta kunnallisista ratitietois-
kunnallisista, viisi, sähkö- ja kaa-
sijohdotuslaitoksia m. m. Mutta
tuskinta monikseen on vielä kuul-
tu, että monissa Yhdysvaltojen
tärkeimmissä kaupungeissa löy-
tyy nykyin kunnallisesta omis-
tettuja sanomalehtiä. Niitä on
New Yorkissa, Bostonissa, Den-
verissä, Philadelphiaissa ja sellai-
nissa muissa suurissa kaupungeissa.
Ei aivan askeittain päätettiin ju-
pustaa täällä Canadassa. Mikäli
me tiedämme, annothan Los An-
gelesissa on källainen lehti epäon-
nistuneena lopetettu.

Toiset noista kunnallisista o-
mistetuista lehdistä ovat päivälehti-
ä ja toiset viikottain ilmesty-
viä ja sisältävät ne pääasiassa
selostuksia kunnallisista toimista
sekä ilmoituksia yleisistä asioista.
Sanomattomia on selvää, että kau-
pungin hallintojen ollessa kau-
pungin liikemiesten ja kapitalis-
tien käsissä, on niitä lehtiä käy-
tetty heidän etujensa ajaksi.
Kunniaksi niissä julaiust selostukset
kunnallisista toimista on tehty val-
tuuskalle edullisella tavalla. Näin
oli ei kunnallisista lehdistä työ-
väestölle ole mitään hyötyä niin
kauan kuin eivät kaupungin ha-
lainta ole työväestön kontrollin
alissa. Mutta sikäli kun sosia-
listit pääsevät hallitsemaan kau-
pungin asioita, tulee kunnallisil-
la lehdillä olemaan sangen merki-
tyksellinen tehtävä. Sen sijaan,
että nykyiset kapitalistiset lehdet
ovat mitä katalinmaan keinoitellu-
välleinä ja porvarillisen saatan
työväestön levittämistä, tulevat
työväestön pohjalle peruste-
tut lehdet levittämään sinua-
staa kaikille yhteiskunnan työ-
väestölle jäsensille.

Sanomalehdillä meidän pitä-
vämme on aivan arvaamattoman
laajapirteinen vaikutus, joten
niiden, yhteiskunnallistuttaminen
on yhtä tärkeää kuin minkä muu
yleishyödyllisen laitoksen tahansa.

Muutamia suomalaisia kir- jailijoita.

Suomi on lyhyessä ajassa saa-
nut pari kirjallista puolijumalaa:
Juhani Aho ja Arvid Järnefelt.
Edellinen on jonkilaisten ereh-
tyksimieheksi julistettu poeta lau-
reatus, jälkimmäinen suomenpiti-

Kivi on unohtunut. Porokela-
rat ovat "siivonnet" hänen te-
oksiansa ja tehneet niistä kootu-
ja kirjoja. Suomen Beocedon
naine kuoliit vielä koran näl-
kään, jos hän saattui nyt elä-
mään. Niin, jos eläisi, lehtisi
hän varmaankin hämmästyksestä
ympäristyksellään, kun hänen yit-
tomansa tietä ei vielä pääsyt
kukaan kulkemaan. Hänen pol-
kansa on täynnä orjantappurpoita,
ja nykyään kirjailijat ovat jo-
kissa herroja, jotka matkustavat
Roomassa ja esteioivat tukevasti.

Onko yksikään porvarillinen
kirjailija Suomessa kunnuttan-
nehellisesti ja todellista myötä-
tuntolla alalukkaa?

Onko kenkään heistä antanut
niin rehellistä kuvaa yhteiskun-
nasta, että se on vastannut edes
kohtuullisia vaatimuksia?

Suomalaiset kirjailijat eivät ra-
stasta kansaa. He eivät sitä edes
vihaa — kansa on heidän käsi-
työpiirinsä — ulkopuolella oleva
joukko, jota he eivät voi luoda
uskottavaa kuvaa. Erkö aikoo
nauho lähestyä joukkoja, mutta
väsy kesken. Joul Lehtonen soit-
ti pohalaisen viulu — ilman
nuotteja. Kansankirjailija Jäl-
väranta teki talonpoijista ihm-
teellisiä tyhmyelmiä. Kaarlo
Kramu oli hilitön ja synkkä
kun kuolema, sosialisti ilman pe-
riaatteita. Hänestä olisi joutain
tultu. Kiljanderin kynässä on
terävä kärki, mutta hänen ilman-
peränsä on liian ahdas. Pakkala
kirjoittaa "Tukkihoella", mutta
tukkihoitajat varmaankin kainoksu-
vat, nähdessään ihanteellisen il-
vikuvan itsestään. Minna Canth
on ainoa, joka joutain uskalsi sa-
noa. Hän syyttää yhteiskuntaa,
mutta on samalla täysiverinen
taiteilija. Hän näkee perimmäi-
sen syyn ihmiskunnan kurjuteen
vääressä yhteiskuntajärjestelmäs-
sä. Sen kautta ovat ihmiset "pa-
hoja" ja "hyviä". "Teidän la-
kianne ja oikeutenne!" huudahta-
vat kukaan ja siten vaatien, et-
tä yhteiskunnan väkiväkisetkin
ovat päästettävät osalliseksi il-
kkaan pitopöytäan. Canth on su-
omalaisen kaunokirjallisuuden va-
lloppukku.

Sitten tulee hermostuttanut sar-
ja usromattomikkoja. Eino Leino
on ussikaiken sananeppä, väke-
västi esteettinen, jonka mylly ja-
haa yhtä helposti runoa, proosa-
a ja politiikkaa. Hän ei ole valia
neroutta, mutta hänenkin piiri-
sä on liian ahdas. Hänen mu-
nakaan tulee näyttämölle joukko,
joka kumisee komasti kuin tähti
tyhjiä työmöreitä, ja joka täyttää
kirjallisuuden jouluromaaneilla.
He valittavat, että olemassaol-
on kurjaa, mutta eivät löydä si-
losta myöskään. He arvostavat sa-
malehtia, mutta eivät osaa politi-
koida; elämä on lahjoittanut heil-
le "tekon" ja näkemyksiä. Per-
len vienyit heidät korkealle yuo-
relle ja luvannut kunniaa ja kul-
taa, mutta eivät ole kielittäytyneet.
Omneton yhteiskunnallinen tui-
on kumminkin herättänyt taiste-
luverta. Työväen sanomalehdet
herättävät alalukkaa tietoisiksi
asemastaan. Voimakas syyksi se
on ikkivanhalla kirjankoskelle, kun
uskalletaan vankeuden uhalla ite-
se kirkkosa ammuksella. Kianto,
porvarillinen kirkkovihajaja, sin-
kosa pyhän vihansa sitä vastaan.
Darwinin oppi puolittaa ihmisten
Edellinen on jonkilaisten ereh-
tyksimieheksi julistettu poeta lau-
reatus, jälkimmäinen suomenpiti-

miin, ydittää luoda sosialista
ihmisenkultaa, romahtaa alas ja
"ylös" ja tekee amerikalaisia
raklamia — teosofiaa. Sitten
havaitaan — hänet kabbalistiksi
pyörähtää ylös ympäri ja siirty
vastakaikkiseen leiriin. Hän on ää-
rimmisyökyksen mies, kilkeä ta-
nelli, huomenna filosofi ja kan-
nalaajalla. Kirjailijana olisi hän
nimen tunneistekonsa laaja, mut-
ta hän ei sitä välje. Hän on
prosaarunilija. Häntä ei huvita
kirjailijamiehi — se tuntune ha-
neste viimeisteltä pohhiteksillä.
Hän on kunnianhaloinen, mutta
ei tienne. Shakespearen neuvoa
nöyryys ja alistuvaisuus ovat mu-
nen kunnianhimon tikkaput. Pu-
hujalavalla on hän varallilais-
kiesietävälloittaja — kirjailijak-
kansa soittaa hän naista kuin har-
tuja — (tutissa ja mollissa) Jou-
ko voi rakastaa ja vihata häntä
samalla hetkellä ja hän vastaa si-
hen kuin kokiitti nainen: pyörä-
hti ympäri.

Hän on omittunut harhailija,
joka ei "pukudu ihmisiä" valji-
siin. — Kirjailijana olisi hän en-
simäsi, mutta hän ei kirjoita
kukaan on elämäntaitoilija.
Ensimmäisen kerran Suomessa
avaa hulluttavan veräjän Kaapo
Järveläinen. Hänen suomalaisen
humorin on kaivannut kärsivällis-
tä viljoilijaa. Savolainen luon-
nonväriä leikkailu on ainoa las-
tusta. Sen jääksellekin tietää
ja siinä onkin kokiittu elämän-
teä valmiina. Hän tutruusa sa-
molehtijämiehenä Kuopiossa, riis-
ten poroparvoren kanssa päivän-
kysymyksiksi. Hänen humori-
sa ei löydä alkua lähtökohtaa:
ensimmäiset jutut eivät tosin ole
valilla pistävää sivumukaa, mutta
viileä kuuluu aikaa emenkun ei
herättävät vastakaikua jonkissa.
Hän valitsee aiheensa mitä kirja-
vimmista asioista. Hän juttele-
porasta, kalosseista puolen
tuntia pullosta, Kettusen kilha-
uksesta n. e. Siis aineita, jotka
huvittavat, mutta eivät tydytti
pitkällä, huolimatta siitä, että ai-
kain "Juttujen" ensi osasta on
otettu kaikki painosta. Valitoli-
ten olojen kiristyttyä siirtyy hän
Amerikkaan, jossa yhdessä Kur-
kan kanssa pistävät pystyyn so-
sialistisen siirtolain. Miin laulen
että siirtolain kukiuttaminen vai-
kutti hänessä jonkilaisten mu-
tuksen, tärkein hänen tulevalle
kirjallisuudelle toiminnalle. Hänen
teoksensa saavat ikäänkun vii-
kumman pohjan. Hän on realistia
sydämensä pohjalta. Muutamis-
sa yksityisissä palloissa päily hu-
mori vain tavattomana, — se on
sanan jokaisessa merkityksessä ta-
detta, valkikkanaan tekijä. Use ei
talo sitä taiteilija tunnusta. Ei
kunnallista itsekritiikkiä. Hän on
hänen pelin kokonut myösi ja vas-
tustalla, että tuotantonsa sa-
jonkilaisten "mija-ole-Kaapo",
leiman. Mutta mitä tiivimmäksi
ja yksilöllisemmäksi hänen ty-
niä muodostuu, sitä selvemmän
varjooppolekin näkyvät. Hänen
ahneilvaintansa on suorastaan at-
lantatoin. Ikäänkun häyttyäkä-
vuen kuinka antaiait jumat
noskellein ovat, puistele hän
juttuja kuin turkin hiasta. Ellei
niitä tukemassa olisi mehevi ty-
li, olisi niiden kirjallinen arvo
epäilyttävällä alalla. Joskus hän
voi isällään ammattomaisesta li-
kijan puoleenkin kääntyä, kysyen
tai neuvoja. Siirtärikan ei ole
hänelle vierasta, mutta se ilmenee
harymynin — ainakin siinä mer-
kityksessä kuin siirtäin käsitä-

paattelsi. "Antio moki!" on säi-
lyvä, — se on hieno, huolistettu ja
vapaa teennäisistä. Samoin muu-
tama sirot palat, joiden kirjalli-
nen arvo on suuri. Mutta siinä ne
ovatkin. Hän nousi kuin punai-
nen raketti ja putosi sitten. Hän
on käsityöläisen runoilijana. Kun-
nialla hän aikoinaan puhusti
— "Tampereen suunta" — kovin
Juhallinen nimi tosin sille ryh-
mälle, joka viihtyi tehdaskaupun-
gin pölyssä.

Juhlarunojen juhallisuuden pois-
tusta liittyä välittömästi Hilja Jär-
veläisen (Linna) nimeen. Jo-
kainen on edes kerran eläissään
tehnyt juhlarunon, mutta Pässi-
nen valmista niitä kuin tehtaan-
sa. Mutta hän ei ole sitäkin käsi-
työläisenä vaan taiteilijana. Jos-
lun hän niin kolkon ja samalla to-
demuukaisi runokuvaa, että te-
kisi mielä tuskasta tuskana. Mut-
ta eriden runoilijain taidusta
yö juhlarunossakin saataa estei-
sen vaijun — ja niin on laita Hil-
ja Pärsien.

Joskus voi lukea ihanaa son-
tita, vaijut sen luomaa (tuel-
maa ja kaipaat hyvytyä ja joi-
kilaista "stilleben" — doo. Heikki
Välisalmi suo sen sinulle. Hän
on ussikaitsesi herkkä esteeti-
nen, omaten samalla vahvan an-
nosken melankolia. Fyysillisessä
suhteessa hän hän saanut vaikut-
tusta Koskenmieleltä. Kosken-
miehen jalomotoiset sonetit ja
juhallisen hartaat lyriikkat pal-
lat eivät ole mitä unohdettavissa.
Välisalmi on hänen hengenheimoi-
laisensa, jos tulee kysymykse-
kissa, pyhiinvaltaajan tapainen
alstuvaisuus alle kohtalon. Mut-
ta ikäänkun välitöissään voi hän
pistää kokoon melkein burleski-
saisen sikermän, joka hän nase-
vasti, jopa ilkeän perustusta bui-
tele raamatun naisten kustan-
nuksella. Työväenrunoilijoista
hän on taiteellisesti pismimmällä,
ikä eikä agitatorisilla, tyhjiin ko-
rulausseinin, jommoisia työvä-
enmaailman kirjalliset julkaisut
valittavatun paljo julkaisevat. Se
vihkonen runoja, jonka Välisalmi
nuutuu vuosi sitten julkaksi, to-
dittaa tekijänsä todellisia runoil-
lisa edellytyksillä sekä osoittaa, et-
tä hänellä on mitä laajin tunne-
teko. Hän voi viileä tehdä san-
sen huomattavaa, jopa yllättäviä
saavutuksia.

Mäntäkaamme vielä Mikko
Uotinen, teki kuperkoon loppli-
sesti silloin kuin hän kirjoitti ty-
viin ylistysrunon erälle viipuri-
laissa kauppaeskaalle. Verensä
ei olisi häntä kokonaan kielittänyt,
mutta mitäs vainajia...
Ja nyt pistäydymme Ameri-
kassa.

Tuntema on heti toinen. Kaik-
ke krunnaa chopenauerilainen
tallio. Työn meteli kilkaaa kor-
vissa ja kultaampaan välähtelee
vasta. Pääomaniastaa ihmisoimien:
kaikki kansat lähettyvät uhrinsa
sen alttarille. Siellä on kinnal-
nen viinoin silminne, saksalai-
nen makkaranamoinen, ranska-
lainen sukkeluukainen, espanja-
lainen kittarinen ja suomalainen
viputtuine matkarahoinen, all
right. Teollisuuden myly sorvaa
pian kansalliset kulmat pois: en-
sin valdetaan takki, suuhun is-
tään palta neljäntoista karatin
kultaa ja aivoihin humpunkia.
Pääoman monarkia hallitsee hir-
vittävällä tavalla. Neekerit tans-
si eake-walkinsa sun iveresi kuin
koiralla ja likainen irlantilainen
mence lakonalailelle työmaalle
cold-revolveri takatassussa ja

Hilma Gröndahl, Karl Holm, E. Pirtinen.

Kaikkie edellimainittuihen henkilöille voidaan lähettää kir-
jeet osoitella: 214 Adelaide St. W. Toronto, Ont.

Port Arthurissa, Ont., elokuun 15 p, 1913, Työkansan kus-
tannusjohtajan johtokunnan puolesta

H. Sipilä, kirjuri

K. Justin, presidentti.

Huom! Kokous pidettiin Torontossa sentään, koska mat-
kakustannukset siinä tulevat harvemmiksi siinä aikana olevan
alennuksen tähden.

näikävyydellä umalla. Ei löydy muu-
ta valtiasta kuin dollari. Tämä
likainen paperilappu saa kaikki
itsensä kumartamaan. Sen edes-
si itsenäisimmänkin luonteen on
taivuttava. Sen kuvan pitäisi olla
Amerikan tähtipilven. Se on
suisti, joka pistetään siirtolaisten
kuonoon heti kun hän näkee "Va-
paa"-patsaan irvikuvan. Pää-
oman edessä ei mikään löydä ar-
mos. Taidon on sen keppiköni —
se tarvitsee sitä vain reklaamarit-
koituksiin. Debet ja kredit ja ja-
luhen kuuia suussa!

Kirjallisuus tällaisissa oloissa ei
ole koskaan vapaa tendenssien.
Se joko pukeutuu hiruiseen
ivaan kuten Mark Twainin tai
etsii elämästä ihmisten kadoit-
ta omaisuuslajissa (Jack London)
tai viihtyy turmastoissa (Upton
Shelair). James F. Weyer, jonka
tuotteita tunnemme, ei ihale pää-
omaan mutta ei sitä arvostelekaan.
Ja samoin monet muut. Yhteis-
kunnallisen valankuomus on siten
kuten ovelia. Sillä ihminenlissie
kärsinyksillä on rajansa silloinkin.

Vivähdämme hetken muuttani-
en Amerikan suomalaisten kirja-
ilain seurassa, ennenkuin lope-
tamme nämä vaatimattomat kat-
sausket.

Työväenrunoilija Aku Päivö
hämäästyttää muodon kameudel-
la ja täsmällisyydellä. Varma-
ankaan ei hänen ole kansaan tarvin-
nut hikoilla runon tekillisin
osan vuoksi. Jamki on yhtä vir-
heettönä kuin vaika kunnissim.
Hän on mestari loppuosituja jär-
jestäessään. Muutamant hänen ru-
noistaan muistuttavat loppu-
silloikka; eräissä (Horsin orjat
tuntuu pohjalla Shbeluksen jyr-
kän-synkkä, mutta sitenkin tuo-
teikasta. Hän vihaa kurjaa yhe-
iskäitäläisellä rehellisellä. Iva on
hänen viirastaja. Hän on joskus tu-
lunen agitaattori, joka kaunopu-
helimesti paluu surulle joukkole.
Hän on työväenrunoilijasta se,
johon painen suurimmat toivot.
Hän on vanhanne ja asettaa ten-
densen toiselle sijalle ja perso-
nallisuutensa ja taiteen etusijalle.
Varmaankin amerikalaiset olot o-
vat toistaiseksi häneen vägnäntne.
Niistä sitetistä pääsemme ei lie
mahdotonta, joskin väikeistä.

Yhtä yrtärvä kuin amerikai-
nen yhteiskunta on Hiljopi Rott-
laisen (M. Hahl) tuotanto. Hän
on synnyinmaansa hirtteen, mut-
ta saa viuluksa soimaan mitä syn-
kimmissäkin äänilajissa (Tumma
täpli). Hän ylekköo muotoja,
kehittää sen sijaan satirista
tyylin huomattavan pitkälle. Hän
pistää kokoon jännittävän tuo-
kilon ja antaa sen ratkata
"lehmäpölkön laukossaa revolve-
reajan ja kiroileissa keksinön
sukkeluutta." Se on amerika-
laista. Hänen ivansa yhteiskun-
taa kohtaan ei tiedä rajoja, —
hän pistele kaikkea, mikä kulkee
tyhmyyden painolastissa. Hän
on huomattavimpia meikkiläisi-
kyä, jonka teoksia lukee hekke-
mättömällä mielikuvalla. Alle
kirjoittanut on suomalaisissa leh-

Liikkeenhoitajaa halutaan.

Liikkeenhoitaja saapi paikan
Työkansan liikkeessä.

Kunnolliselle miehelle makte-
taan-kunnollinen palkka.

Hakemukset vastauksineen, to-
distusten ja mahdollisten suositu-
ten kanssa on lähetettävä ennen
syyskuun 5:tä päivästä osoitella:

TYÖKANSAN JOHTOKUNTA,
Box 516, Port Arthur, Ont.

Toimeen on saavuttava heti kun-
taan saatua.

disä tehnyt selvää — tosin pin-
tuapoliisista — hänen teostaan,
joten amerikalaisia kirjallisuus ja
yhteiskunnallisia oloja tuntemat-
ta on voi tuomiota antaa. Huo-
mautan vaan, että hänen pirtat
joutunut ja satirissa ovat nyky-
in kirjallistit arvokkaita.

Aleksiirjoittanut tarkoittaa tällä
kyhykellään herättää työväes-
ten kirjallisen harrastuksen. Tä-
ssä lausunt ajatukset eivät pyyd
muuttoa kenekään vakitunnosta
mielipiteitä — ovatpaan sanai
vaan rehellisen hartikunnan tulok-
sa. Kunnokirjallisuuden harras-
tus ainakin "vanhassa massaa"
on kovin takapajulla. Olen me-
ni "hohtajan" kunnit kame-
kirjallisuudesta käyttävän umpi-
mökkään sanaa, rooska: vaikka
tämä todistakin, että sellainen
henkilö halua ymmärtääkseen
ilmiä, pitäisi sentään hieman val-
ta sanoajan.

Oleisin iloinen jos edes pienessä
määrässä oleisin joita sepuksella
la kirjallisia harrastuksia herät-
tänyt.

Kalle Rissanen.

Eri maista

ANKARA TYÖTAISTELU UN- KARISSA.

Ankara työstäytään on käynnis-
sä Aikaker Riverissä, Unkarissa,
jossa kaivostyöläiset vastivat
10—20 hellertin palkankorotusta
päivän koiden. Kyttään on kes-
kimääräinen päiväpalkka 2,10—
2,30 kruunua. Isännistö on m. m.
työntänyt 130 perhettä huoneis-
tään kadulle.

TYÖLÄISIÄ HALIUTUS- VIROISSA.

Englannin virallisten tilasto-
jen mukaan on viimeisen kuden
vuoden kuluessa lukuisasti aa-
matyöehtoyhtäläisiä ja sosialista
joutunut valtion virkoihin. Niin-
pä esim. kaupparivien toiminn
117, valtion työväenvaltuus-
raitoihin 124, sisäasiainministeri-
östiin 48 ja lukuisissa muissa
varastoissa.

OSUUSTIIMINTALIKE INDI- ASSA.

Viime vuosina on osuustoiminta
brittiläisessä Indlassa edistynyt
niin nopeasti, että hallitus on ol-
lut pakotettu perustamaan ma-
kantiin erikoisa registreerivasto-
ja osuustoimintaa varten. Usein
vain aikoina pidettyjä kongres-
seihin on m. kaverööri ja mi-
nistri ottanut osaa. Osuustoimint-
hallituksen nopea edistys ha-
vautuu seuraava tilasto Madrasin
maakunnan tilasto, Täällä perus-
tettiin ensimmäinen osuustyöstiys
vuonna 1905 ja on liike edisty-
nyt seuraavasti:

Vuosi	Osuusyhdistysten lukumäärä	Laku- määrä
1905-6	25	2,743
1906-7	63	6,439
1907-8	101	9,547
1908-9	180	15,577
1909-10	377	30,095
1910-11	505	44,192
1911-12	626	66,165

Yhä ripeää edistystä on huo-
nattavissa muissakin maakun-
issa.

TANSKALAINEN SOSIALISTI- NEN VALTIOPAIKEMIES SABROE SAANUT SUR- MANSAA TUOTOIHOEN. NETTOMUUTEEA.

Tanskassa, Brammingsheimen
talotti äskenään kamala rautatie-
onnettomuus. Onnettomuuden uh-
rien joukossa on myöskin puolu-
toveri, Tanskan eduskunnan jäsen
Petter Sabroe. Kova kohtalo ten-
passi tämän parhassa miehem-
ässä olevan miehen elämäntyös-
tään. Läämmissyönteinen, intomie-
nen Sabroe, kaikkien sormenla-
ten, mutta ennenkaikkea turvot-
mien lasten puolesta, oli matkalla
puhuamaan parissa kokouksessa
Länsi-lyllänissa m. m. aiuesta
"Lapsi, joka tuli omaksi, ja
tuolto, joita sain".

Sabroe oli syntynyt v. 1867.
Nuoruutensa hän joutui suutarin
oppin Kööpenhaminaan. Nuoru-
kaissella oli kova haita opiskel-
usta varat eivät riittäneet v. 1887
tuli hän "Randers Arbejder-
blad"-lehden toimittajaksi, mutta
siirtyi jo seuraavana vuonna Aar-
husiin "Demokratinin", jossa toi-
nessa pyysi vuoteen 1909. Sen
jälkeen kuului hän Kööpenhami-
nan "Socialdemokratinin" toimi-
tukseen, joka kuitenkin erosi jo
joku aika takaperin. Aarhussissa ol-
lessaan kuului hän tämän kaupun-
gin valtuustoon. Vuonna 1901 tuli
hän Aarhusin pohjoisessa vaali-
piirissä sosialidemokratien puo-
len edustajana Tanskan eduskun-
taan, jonka jäsen hän oli kuolles-
saankin.

MENEVÄTKÖ HOLLANNIN SO- SIALISTIT SITTEENKI MI- NISTERISTÖÖN.

Olemme aikaisemmin kertonet,
mitä Hollannin sosialistien aiskei-
nen vaalivoitto vaikutti sen, että
kuningatar tarjosi sosialisteille
kolme ministeripaikkaa, joten oli
siis muodostunut liberaalien ja so-
sialistien kokoomusministeri-
kunta. Mutta ylimääräisessä puoleko-
ferenssissa päättivät sosialistit hy-
lyttää tämän tarjouksen. Mutta nyt
on puoleuvenvoitto päättynyt kut-
ma kokoon ylimääräisessä puoleko-
konseen muuttuneen poliittisen
tilanteen johdosta. Kun näit sosia-
listit kieltäytyivät menemästä mi-

SAKSAAN SOTILASVIRKAILLAIN JAIN TUOMIO.

Berlin, elok. 1 p. — Luokko-
oikeus esintyy Saksassa yhä
rikkäänä kuin muissakin mai-
ssa. Selvästikivi se ilmi myöskin
sotilasvirkamiesiä vastaan
nostetuissa oikeusjutuissa. Vaikka
ei juuri niin silmiin pö-
lästävi kuin joidenkun työläis-
teluiden aikana. Vaikka noita
neljää sotilasvirkailijaa, joille
hijattain langetettiin tuomiot,
sytyttiin lahusten vastaanot-
tamisesta Kruppien edustajilta
ja näytettiin kroupeen, että he o-
vat ottaneet vastaan lahjuksia
ja pitäneet yllä Saksassa sota-
kumetta, joita Kruppien val-
vistamat murha-aset menisi-
vät paremmin kaupaksi, oli
heita vastaan langetut tuomi-
ot syytöksistä rakasteen nähen
kokonaan hämmästyttävien
lieviä. Luutnantti Tilian tuo-
mittiin ainoastaan kahdeksi
kuukaudeksi vankilaan; luut-
nantti Schlender ja Hlms nel-
jäksi kuukaudeksi ja luutnantti
Hoge 43 päiväksi. Ensimmäiset
kolme menettivät virkansa,
mutta Hoge saa sen vielä pitää.

Koko ajan osotti oikeuden-
käyttöä olevan vain ilveilyä. Hal-
lituksen syyttäjät puolustivat
enemmän kuin syyttivät syytet-
tyjä. Ja ainoastaan sosialisten
ankaran taistelun kautta saatiin
kumottu juttelu julkiseksi. —
Tietystikään ei vankilauraka-
istuksilla voida lopettaa tilaisi-
kaan rikoksia, mutta se osoittaa
hyvin kuvaavasti miten luokko-
oikeus Saksassa samoin kuin
kaikissa muissakin maissa tuo-
nii. Varmoa nimittäin olisi ol-
lutta, että valtion syyttäjä ei olisi
menetellyt tällä tavoin, jos tuo-
mittavana olisi ollut, että valti-
on syyttäjä ei olisi menetellyt
tällä tavoin, jos tuomituttavana
olisi ollut jokinakin työnohta-
ja.

Ontario. SELLWOOD.

Keski-Ontarion suomalaisille
huomennostettavana. Niillä paikka-
kunnilla, joissa pastori Heinoon
kuljekselle pitämässä jumalan-
palveluksia, on vastaan kir-
kollista toimintaa y. m. läikkyttä-
viä ja niiden harteushetkiessä o-
hella tekee hän kaikkensa sosia-
lisen mustamiseksi, on tarpeen tek-
tä huomautus niille työläisille,
jotka uskonnollisinaan ellen
omaavat sosialistisia periaatteita,
etteivät antaisi, tuolle "muusta-
kille" lautejaan. Kyllä tuollai-
sen agentin on pyssyttävä omassa
pääpöytänsästä tai etsittävä pa-
remmaa paipa. Vaikka eihän ole
ihmeteltävää jos tällaisessa hommas-
sa me näinä päivinä katkeroi-
tu, sen huomion voi tehdä ain-
kin täällä Sellwoodissa. — Sillä
niiden ajatukseen kävi niin nolosti
illoin kun hän toimitti nuo puos-
karoinnisteitään, että ainoas-
taan 3 miestä oli kuulemassa ne
joitakin naisia. Vaikka kyllä ol-
luuvaluistukset on ollut huolel-
lisemmin tehty, oli nimittäin jos
pienemminkin paksin nurkkaan
laitettu ilmoitus siitä vielä pääl-
lekkästä armon herja suvait-
si joksikaikseks tulemaan. Jo it-
se kiskäytävissä voi päättää, että
hänessä onko hilvettä henki.

Hukui jokeen Albin Rinnen 4
vuoden vanha poltti. Poika oli ol-

lontuinen, syyttä ei ollut samalla
laholla oli jo viime talvena joutui
työnsä. Työkansassa, johonka
South Porcupinen toverit vastai-
vat kyllin asiallisesti. Siitä
huolimatta tehdään nyt vielä
mitä katalin väärilesti toimin-
nastani yläläminnillä lakko-
luella. Noin vedota Porcupi-
nen noihin tovereihin, jotka se-
rasivat pubeitain, että en ole sa-
nallakaan maininnu kenestä-
kään yksilöstä. Mutta yleisesti
olen käsittellyt niitä oloja, joi-
hin työläiset joutuu lakkotai-
leissa ja jotka olivat tuntu-
vasti vaikuttaneet Porcupinen
lakkotaieluun. Tätäkin lak-
koa mursi tuntuvasti se seikka,
että kohta lakon alussa olkoivat
lakkolaista välinpitämättö-
mimmät pötkiä kapälämäkeen,
sitte harventane ja heikonlaine
taisteilurintamaa. Säälimättö-
masti jättäen työläisotverit joil-
le on vielä hiljan uskollisuutta
vannottu, taistella ja kärsiä yhi-
dessä. Nämä peturit on ikään-
kun muunvalia kaikissa la-
koissa. Varsinaiset rikuritkin
pötkivät pakoon useiden lakon
loputtua, mutta nämät peturit
tais loppu lopulta, vetäntyvät
kyllä saaliin jaolle ja viläpää
votittamaan järjestneiden työläi-
sten tunnustusta.

Olo suonanut ja sanon vielä
kun, että sen laiset työläiset, joi-
ka ovat pettureita tavalla taik-
ka toisella, vastustavat järjes-
tyneiden työläisten toimintain,
eivät ansaitse järjestyneiden
työläisten tunnustusta rauhalli-
simpinkaakaan, jopa sitten taiste-
luuikoin. Sanoin Porcupinen
tovereille, että kaikki ne ainek-
set, jotka ovat vaikuttaneet
taisteeluun, olkoopata sitten
porvoraitea tahi työläisiä, saa-
koot lakon loputtuakin ansai-
tu kohtelunsa.

Laine marissee Boströmistä
kin. Hänen kansaan olen ol-
lut juttusilla puhumattaisuuks-
issa, joita Boström oli seura-
massa. Hän ei ainakaan ole
Lännen tavalla parkunut, vaika
hän kyllä oli muistaanksi
siksi järveä mies, että ei olisi
turvinnut Lännen apua. Kyllä
se nyt on, kuule Laine, sillä täl-
le nyt on ollut olette itse tainneet
viittä alkane juorukomitan
sihteerinä. Koko kirjelmänsä
sit ainakin saaneen vakavasti
todistaa, vaikka minua koitatte
syyttää.

Jos ollekkaan tarvinnee maini-
ta Porcupinen toverien keski-
näisen riidan syyttämistä, si-
niin huomasi juuri niinä ai-
koina, että ei ainoastaan Por-
cupinen, vaan sen ympäristön
kiit toverit, olivat kun yhtenä
suurena kokonaisuutena taiste-
llessa olleissaan asiante edusi-
si ja tuskipa siellä nykyisin-
lään ainakaan muutamat riid-
danhaluiset ole kyenneet sit
ehjää ja oikeää "taisteelujo-
kko saamaan kovin pahasti tap-
pelemaan. Lämmän ja ehjät vo-
veruutune sitse Porcupinen
porukoille. Ainakaan tällävää,
jos muistamme sikäläisten to-
verien julkaisemat useat kirjel-
mät, minä en ole siellä käy-
ty pöporiä kylvömissä.

Re: Peloiden lop-tamiseksi
tässä nyt täytyv- sanoa, että
ei maksavaika jaksaa. Mutta
lakkotaielukseen- voi luvata,
jos y. m. niin kuin joskus korvan
kuntuville joutetuiksi, niin ol-
lette sitse tämä viläin-kysy-
syy sangen vak'vaksi asiaksi.
Heikka Sorenus.

vastoin hän sano "puhui lyhyes-
ti" ja kun puheeni kesti noin 1½
tuntia ja se on tuntuu vielä lyhy-
tään, niin tuskin se puhuja oli-
kaan niin huono asia "selittäjä",
kun veli sitten jälkeensä kuvai-
set väittää.

Sitten se "ainoa varsinainen pu-
hetilaisuus". Ehdottomasti veli
"hairaa" suuren kuulijakunnan,
jota siellä ei ollut. Siihen suunnan
joka veli kehui oleen läsnä sa-
sta laeska kaikki liikkuvat olivat,
hevoستن kärryinen ja vieläkin
se jäi vaiile. Vaan veli ei olisi
saanut pönttä, jos kuulijoita olisi
ollut vähän, siinä sy miksi niitä
oli veljen kirjessä 40. Todellisu-
dessa niitä oli tuskin puoltakaan.

Sitten se epäroviä kyllä. Kysyn
kyllä, että mistä niesta puhut-
taisi, samalla huomauttan että
en ole kaikkiteitävää että kysy-
mysten ei käsiteltäviä kesku-
maksi. Sen sitten kirjoittaja selit-
tää epäroimiseksi, Mutta mikä
hulluinta, kaiken epäroimisen jäl-
keen seuraamatta puhetta ei kir-
jottaja voi moittia muusta kuin
jällyydestä taaskin ja sitten hän
on vähän varastanut minulta ai-
kaa saadakseen sen vielä lyhem-
mäksi.

Sitten veli sanoo että olisin rui-
kuttanut ja syyski sanoo tietämät-
toimtyöntä. Kehupa että olisin
valkearinnu asian sieltä.

Puhujaa alussa sanoit että en omaa
persoonallista kokemusta maan-
vällyksellä että tietoni ovat tu-
roottolista laatu ja olen saanut
luokella Simonin ja Kautskyn
teoksilla samalla huomauttaa että o-
lette kaikki lukeeet Simonin
amerikalaisen maanvällyyden.

Ja kun lukeen ei paikot vastan-
noin uskon että kaikki ovat sen
lukenet ja siitä syytä puhuiin
yhten kohtellessa van päikohtia.
Jos veli olisi sanonut että hän ole
luekunt, niin olisin puhunut tar-
kemmin, vaan kun ei kukaan pu-
hunut mitään, niin uskon että
kaikki ovat sen lukeeet, jos ei
niin missä syy?

No niin, pubeiden kimpupun ei
paisty oikein paaskaan eikä siit-
kin syytä että arveltiin että jos
se pakana on puhunut muuallein.
Vasta sitten kun tuli puhe kes-
kustelusta, rupesi puhuja tarkene-
mään. Sitten sitä lölytettiin le-
sää numerolla, että "pölkävällä-
la".

Kertomus keskustelusta oli pal-
kailaan muuten paitsi siinä kun
siihen on pistetty summa kauppal-
la minun suuhuni sanoja "kyllä".
Niin hyväntuuloinen en ole, että
voisin noin kourakkaulla myon-
tää. Ja sitten on suurin osa kes-
kustelua jätetty pois ja tilalle pi-
sytetty aivan uutta. Kysymyshe-
ti ollut arvon muodostumiseen,
ja on ovelalla arvolla kaupan väen-
sä, siis hinnoista. Keskustelu oli
jotenkin tällaista.

Kysyjä: Mitä sanoitte auran
maksavien.

Puhuja: Käsiauran tuotanto-
kustannukset tehtäijälle ovat
\$4.83.

Kysyjä: Myydäänkö sosialisti-
sessa yhteiskunnassa farmareille
auruja \$4.83.

Puhuja: Sitä en tiedä mitähän
hinnalla niitä myydään. Mutta miksi
sita kysytty, ryhtyn on puhe kap-
italistisessa yhteiskunnasta?

Kysyjä: Mutta mitähän hinnalla
oli oikeastaan myydään sosia-
listisessa yhteiskunnassa?

Puhuja: Tuotantokustannukil-
la kuletkustannukset siihen li-
sittyinä.

Kysyjä: Mainitsin joku summa
mitä ne tulevat maksamaan sosia-

OLETAAAN LÄHETTÄMÄÄN TILAAJILLE ELOK. 20 P.

Tämä kirja on parhaita mitä on lähtenyt tunnetun sosialistisen
kirjailijan, Aku Päivöin kynästä. Se on elävästi ja mukaansa
tempaavasti kirjoitettu kuvaus työväestön elämästä Suomen
maailteen pitäjän "huutoleikasta" alkaen läpi kaikkien elämän
vaiheitten. Jokaisen työläisen pitäisi hankkia tämä kirja itselleen.
Kirjan hintakin on hyvin halpa. Tilauksia otetaan vastaan Tove-
rin haarakonttorissa sekä Astoriassa, Ore., Box 99.

KIIREHTIKAA TILAAMAAN.

Irtilokattava

Toveri, Box 99, Astoria, Ore.

Lähetetään allekirjoittaneelle kpl. Aku Päivöin uutunutta

SARA KIVISTÖ. Osoitella

Rahaa seuran mukana \$.....

(m.k.p.)

Tilaa.

listisessa yhteiskunnassa. Onko se
summa \$4.83.

"Puhuja: Mitä te teette sillä
summalla. Niin minä sen kyllä tie-
dän jos sanon että se on \$4.83,
niin te saitte sanoa, että sosia-
listiain auttaakin vain farmareita
tahi ei mitään työläisiä lainkaan.
Mutta nyt olen niin kitsas että se
on minä itään summaa.

Tämän vastauksen Muurimäki
jättänyt tykkinään pois ja pistä-
nyt tilalle kyllä ja sillä teolla hän
osottaa olevansa sangen läheistä
suoa Ananiaselle joista myöskin
kun kerrotaan että hän "muisti
väärin".

Mutta sittenpä hän pääseekin
mökköyttämään minua. Kysyjästä
on siten tullut suunnatkooula
pitävä opettaja ja minusta on tul-
lut hänelle oppilas joka istuu
toijottasa sormi suussa ja silmää
rälyttävällällä vastaa: "kyllä" he-
ti kun opettaja suvaitsee jotakin
kyvyä.

Edeleen keskustellessa väitti
kysyjä että tavarin arvo määräi-
tyy niiden hinnan. Kun minä taas
olin sitä mieltä että trustit voivat
korottaa hintoja huolimatta tava-
rin arvosta. Esimerkkinä käyvin
nysyään, kunka esim. Suo-
massa voi ostaa pöytä halvemmal-
la amerikalaisella silavau kuin Ame-
rikassa. Tähän sanot kysyjä että
se on poikkeus tapaus joka ei mer-
kitse mitään.

Kun sitten kysyin häneltä että
mistä se johtuu että elintarpeiden
hinnat säännöllisesti nousevat vu-
si vuodelta, selitti kysyjä sen johtu-
van siitä: "että kukaan tuotanto
on edistynyt viime vuosina niin
paljon että kukaan on menettänyt
arvonsa eikä voi antaa niin pal-
jon kuin ennen ja se sitten esi-
ntyy asioita tietämättömillä hinno-
n pousma". Siinä se kuului olevan
koko salaisuus. Tarvinneeko lisä-
tää että se "marxilainen" hintateo-
ria, joksi kysyjä sitä nimitti, on
vähän liivasi ompeleista läjää.

Kutapalain, joka on menettä-
nyt arvonsa ja tullut niin ylei-
seksi että minäkään en ole näh-
nyt murakaan kultaä koko Cana-
dassa nunnalla paitsi juvelikaup-
piin mytelätoimikoa. Entäs työ-
läinen, joka saapi nahkansa kau-
paksi kapitalisteille! Varjele sitä

Käivöstyöläiset ovat edelleen la-
kossa, lukumattomatta nuntia
mja pettureita, joita, ikävä kyllä

on muuttamia jokaisessa katkoksessa
ssa. Tiinä annuna meidän kymmenen
tuntia pöytätyön Western
Fuel kompanian no. 1:n kaivaus-
töiden. Mieliet ovat nauttineet uhi-
on avustusta tähän saakka, ja oiv-
sivat saaneet yhä edelleenkin, mut-
ta nyt he ottivat tuon toimen it-
seelleen, että alkoivat käskäiksi.
Mutta kyllä heille tuli kuuma olla
kun he tulivat töis. — Unionnie-
hiä oli kokoonnut satoihin non-
sessa jonkko kulta hurrasivat ja
kirkuivat. Sitteen kun mustajalat
kokoontui panttiin automobiliin ja
lähdettiin viemään kotiin, niin silloin
seuras kameojunkko järeissä
heidin kotinsa saakka.

Sillä isäntä ohkui että ellei
kansajoukko pöytä hänen huo-
nassa edustalla, niin hän ampuu.
Silloin alkoi eräistä koholasta sa-
kasta kiviä joka puolelta, jolloin ik-
kunan eivät säilyneet ehjinä, vaan
helisten putoilivat alas. Kaupun-
gin poliisiväki oli kokonaan voi-
maton, heidän täytyi turvautua
ruukkeeseen. Kaikkialla ympäris-
töllä on nykyään tapahtunut yh-

FINNIA

Jos teillä on Finnin ja lämpö, lämpöte-
mällä teillä olevan joku paikka... Luekaa
mitä erä heillä kirjoittanut...
Cleveland, Mich. Ar. kansallisen On-
nillista erä heillä kirjoittanut...
Detroit, Mich. Ar. kansallisen On-
nillista erä heillä kirjoittanut...
KAS luke... minä point minusta siinä
rumi merkillä kuin...

Kansallisen Jack Kola.
Finnin ja Kaarlen kansallisen...
seuraa... ja kaikkien...
varoitusta. Teke ihon kirkaaksi, pu-
hutti ja kauniiksi... Tilakka, "Puh-
violetta". Tähle teitä sa postipostista
\$100, hinnasta.

Oste: P. A. LONELL CO., Super, Wta.

Lignell'in Suom. Apteeki

KIPU RINNAN ALKA

Ja Vatsaan, Pääpötkönsä, Kikori vettä
suon, Rykänen poltto, Paketus sellan
ja kytkiiden alla, Seppästä, Keltai-
nen, Kova vatsa, ja yleensä heiko roma-
nulat, ovat KAIKKI Vatsakortin
tuntomerkki... Luekaa mitä tämä nite
saa meidän lääkettä...

Lewler, Min... Ar. Apteekin...
Luekaa... ja kaikkien...
kloosien sellan...
HETI sinä annostelet...

Tilakka Kikori...
Oste: P. A. LONELL CO., Super, Wta.

Lignell'in Suom. Apteeki

kl.) välttämätöntä. Ainoastaan rehelliset ja valttiit miehet otetaan huomioon.

Lausumeen sulimat kaitse-
saliina Heikkilälle ja alem-
paa mainittu laitoille
Buttessa, Mont, jotka Jurvan
pitäjän Sarvijoen Työ. Yhdis-
tykselle laitoille seuraavasti:
Juhon Heikkilä 85, Mikko
Alanen 82, H. Sillanpää 81, Vesteri
Rätti 81, Jakob Koski 50, Mikko
Lybek 50C, Mrs. Kangas
25C, Mrs. Orrenmaa 25C, Iisak
Hiltunen 25C, Mrs. Paulin 81,
sekä Alex Halmecle ja seura-
ville laitoille Silver Mountain
Canadassa, jotka myös
laittoille edellä mainittu
yhdistykselle seuraavasti: Alex
Halmecle 82, H. Alanen 82, Mikko
Alanen 82, E. Östman 81, V. Niem-
mi 50C, A. Lehtinen 50C, Mrs. H.
Alanen 25C, H. Forsten 81, V.
Mäki 81, M. Holm 25C, O.
Henrikson 50C, V. Nurmi 50C, E.
Hakala 25C, M. Saari 10C, Y.
Rahasto 25C, F. Hilla 25C.

Jurvan heinä 13 p. 1913.
Jurvan Sarvijoen Työ-Yh-
distyksen puolesta:
Oskar Hartvick, K. O. Aro.

Melkein uskomatonta.

Suomena.

Eräänä kesäpäivänä istui kolme
miehettä eräänä Pariisin bulevardin
kahvilassa. Yksi heistä oli profes-
sori, toinen taitelijain ja kolmas
antelmies. Oli ilvokas heillä ystä-
viä ja kertoivat oli heillä kukaan
tarinoita, surullisia ja huultavista
vuvuon saaden vieroksissa pyöri-
sä istajien seurauksaan moka-
na.

— Nyt on sinun vuorosi, sanoi
professori taitelija. Laulotko
voivasi kertoa tarinan uhrautavas-
ta rakkaudesta?

— Laulupue melkein, sanoi tai-
telija, joka oli juuri vapaut-
nut mittinään kertomustaan, niin et-
tä professori puoli oli mittei men-
tyä oli korvin. Uhrautavasta
rakkaudesta juuri kerron toista-
paan, jonka sa sinunäi ky-
nytyäniän.

— Anna kuulua! sanoi antel-
mies. Olisi huvittavasta niillä sinun
itkevän.

— Vuonna 1891, alkoi taiteli-
ja, asuvit eräs nuori konttoristi
Jean Joseph ja hänen kunniallin-
nen muori tyttö Emilia Tilly va-
tapäitä toisiaan Ratinonleisn ka-
dulla.

— Jean oli syntynyt parisai-
nien, kunnollinen ja rehellinen
nies, mutta muuttui keskinkertai-
naisen lahjoittain. Emilia oli maal-
ta, Bordeaux puolesta ja hänen
rakkaustensa ja maaginen huon-
nollisuutensa myeltyä suuresti
nuorta parisaiasta. He kävivät
usein yhdessä Luxemburgin pu-
tossa taikka kulivat pienellä
hoivaylaivala Clarentonin rillaan

ei heidän tehnyt mitään juoda
muuallakin. Jossain Seinen var-
relli olevassa ravintolassa. Ja kun
Jean kyysi Emiliaita kerran tak-
toita tämä teki hänelle ilon
antalla näin mielenkseen vastasi
Emilia heti, ettei hänellä ollut sen
korkeampaa toivetta kuin saada
tehda hänet onnelliseksi niin pian
kun hän ansaitti niin paljon että
he voisivat elää elä.

— Sinä kerrot minun kuin por-
kanovelli, keskeytti professori mi-
nen hymyillen. — Kielet-totta,
Georges! —

— Alas keuhkoja häntä, hyvä ystä-
vä, alkaa puhua niin kava; tuoli-
ta tulee eräs minun hyvä ystävä,
ni, vastasi antelmies.

toin jalkoiensa alla. Hän se-
soi kirkon pulpetin ääressä ja
kirjoittain kirjan punaisella mu-
stella; jos joku tarttui jotain
kyynänsä kiittää hän alppakattai-
kan pyyhkeellä — tämä alppaka
oli ollut hänen päällään siitä asti
kun hän sai pukuksensa eikä hän
sillä millään muotona olisi luopu-
nut jos joku olisi käiskentynyt,
sillä se oli kuulunut hänen isävil-
nalleen, joka myös oli ollut
konttoristi, Takki oli nautrettavan
näköinen. Mutta Jean ei sillä kos-
kaan nauranut.

Poika, joka tavallisesti lähet-
tiin pankkiin viemään rahoja ja
arvopapereita, oli sairas sinä päi-
vänä ja kassanhoitaja pyysi sen-
tähden avustajia Jeania viemään
suurenpuoleisen summan pank-
kiin.

— Pitäköön varanne, ettei kas-
san ryöstä teitä, sanoi kassan-
hoitaja, kun Jean pisti selitun
kun povitaskuunsa. — Kaksikym-
mentäneljää tulhatta on koko sum-
ma.

— Voitte olla levollinen, vastasi
Jean hymyillen ja läksi min-
nen pari suona. Maunpigny oli pu-
hansopu ilkinsä, mitä vaatimuk-
sin tule. Kun hän jotain mietti
piti se panna täyttämään oli mikä
oli: Jos joku joutui hänelle rahaa
vueltaan ei hän pääsyt siitä, vaika
se sen maksamisen olisi kestänyt
koko hänen elämänsä. Leppymä-
n, pelottava oli hänen Maunpigny
viihämienä ja kaikkea nautta
vaan ei hunksa päällikkönä.

Kunika sitten kävi, ei Jean kos-
kaan ole voinut selittää. Mutta
24,000 frangia ei koskaan saanu-
t pankkiin. Kuka oli hyökän-
nut punausseurakunnan alppakattai-
kiin putien konttoristin kiimp-
puna sitä ei kukaan voinut sa-
naa. Kun Jean tuli tajuuhinsa, ei
hän muistanut mitään kun, että
hän syryksellä puistoiletti pank-
kiin mennessään oli näyttänyt tak-
kaan ryysyisen roskokokoajon.

Muisto siitä, mutta sitten oli tapaht-
tunut siihen asti kun hän avas-
si sinunäi sairahusnolla, oli koka-
naan häipyntä hänen mielestään.

— Eten oli epäilönistäänkin, ettei
roskokokoajon olisi tiennyt rahaa
saamasta. Rahat olivat poissa ja
Jean mureerutti.

Herra Maunpigny ei lähettänyt
Jean Josephille kukkia sairahus-
nolle eikä lodehtulut, että tämä
oli asiasta huolissaan — ettei se
mitään tekisi — kun hän tulisi
terveksi, pääsisi hän osakkaaksi
liikkeeseen. Herrä Maunpigny ei
säällittänyt Jeania vaan oli raivois-
saan hänen huolimattomuutensa-
taan.

Emilia ei voinut olla niin kova-
sydäminen. Hän toi Jeanille kuk-
kia, lähetti hänelle sanomalehtiä ja
nautui hänen kanssaan pilahdili-
le ja saanoi aina, että hän pih-
tisi terveeksi, että hän heti voi
mennä naimisiin.

— Kaupan en voi odottaa, sa-
noi hän, ja sinä olet ollut niin
lähellä kuolemaa, ettemme voi
hukata aikaa enään.

Mutta puolen täällä, Emilia
vastasi Jean, täytyy minun löy-
tää rahat. Joka talvi, Pariisissa ei
joutua tulla jos niin tarvis. Pa-
risiinainen ottaa rahani, eikä ku-
kaan parisilainen matkustaa pois
kaupunkijäsen jos sinun voi ol-
la sen tekemättä, siksi olen varma
sillä, että rahat ovat täällä.

Kahon ilmoit kuluutua voi hän
taas palata työihönsä. Merra Maun-
pigny otti hänet synkkään vas-
taan.

— Mitä on rahat? kysyi hän.

— Eihän toki!

— Vain siinä! Tästä lähtien
maksataan teille vaan sata fran-
gia kuussa siksi kuussa velkaun-
on maksettua. Te olette minulle ol-
la 24,000 frangia ja te siis mak-
satte sen 100:lla frangilla kuussa.

Jean vapui vaimonsa no-
koon, Herrä Maunpigny nosti hä-
nen jaloilleen ja pudisteli niin
kauan että hän kykeni seisomaan.
— Tiedättökö, kuinka kauan
aikaan siihen menee, kysyi hän.

— Koko elämäni! vastasi Jean.
Kenties! vastasi Herrä Maunpigny
kyyneliesti Mutta toivon, et-
tä olitte kylliksi kauan, jotka sa-
sitte sen suoritetuksi. Siihen re-
koe sinäntien 20 vuotta. Menkää
työhönnä!

Melkein tajutonna meni Jean
kassanhoitajan luo ja ilmoitti, että
hän täst'edes saisi vaan puolet
palkastaan, toinen puoli jäisi lii-
kkeeseen velan suorittamiseksi. Sit-
ten tarttui hän kynän varten,
kastoi sitä punaiseen musteeseen
ja käytti kuten ennenkin alppaka-
tattaihin pyyhkeellä ja niin jatk-
oi hän työtään.

Mutta illalla oppi hän tunte-
maan, millaista on näsen uksoli-
suus. Hän kävi Emiliaa luona, il-
moittamassa, että kuului ystä-
vältä emmekun joka voivait men-
nä naimisiin.

Kun tämä oli kuullut syyn, ko-
hautti hän olkiaan ja sanoi:
— Onko 20 vuotta sitten niin
pitkä aika! Minun isoitini oli
kuollessaan 102 vuotiaan vanha.

Tämä oli toki liikuttavaa, eikä
totta?

Vuosi vuodelta kaukuden vii-
meisenä päivänä meni Jean leu-
kauspalkan saatuaan herrä Maun-
pignyn luo konttorin ja sanoi:

— Tässä on 100 frangia. Tah-
otteko olla hyvä ja kultaata ne.

— Pankka ne säilöätkään koon,
sanoi herrä Maunpigny aina kat-
sahattamattakaan työstään ja Jean
totei Rahat, joilla hän olisi voi-
nut saada kodin itselleen ja ra-
kastamalleen tytölle menivät
polttoonann säilöätkään koon, joka
näytti tekevän hänestä pilkkaa.

Jean oli tähän aikaan melkein
yksinomainen ilmansa ja hänen pa-
nonsa keveni puoli nautaa kuus-
sa. Hänellä ei ollut enää varan
ostaa vahan väkisinä ja niin hän
sai ajella kasvonsa siksi — hän
jolla oli ollut koko liikkeen ko-
leimmat viikset.

Kerran viikossa kävelivät Jean
ja Emilia Luxemburgin puisto-
tossa. Ensimmäisellä kerralla joka
kuussa sanoi Jean: Nyt olen taas
100 frangia lähempänä päämää-
rää, rakastatko minua vielä, Emilia?

— Rakastan sinua niin kauan
kun elän, oli muuttumaton vas-
taus.

Sitten he menivät Emiliaa luo
vähäkki aikaa, Jean suuteli häntä
vasemmalta poskelta ja meni ky-
neni kotinsa, jossa kaikki oli en-
nenistäin muuttunut, ja täällä il-
heksi hän Emiliaa koka yön.

Mutta aina oli hänellä sama al-
pakanuutti, joka hänellä oli ollut
ryöväyspäivänään päällään.

Vuodet eivät kulje ihmisten o-
littse verottamatta, eikä voi väit-
tää, että Emilia olisi ollut yhtä
kaunis täytettyään 26 vuotta kun
16 vuotta, jolloin Jean hänen ra-
kastui. Jean oli tullut kuoppa-
kasta ja teräväpiirteiseksi ja hän
oli vaan velkansa maksami-
seksi.

Makennus 10:n vuotispäivänä
sanoi liikkeen toimen päällikkö
herra Salomon Maunpigny lle:

Maunpigny liikkeen konttoris-
tissa, josta minulla on eräs serkku kon-
toristina ja häneltä olen kuullut
tarinain. Oli kun viimeinen päi-
vä ja ollessan konttorissa, mak-
sui Jean Joseph viimeiset 100
frangia. Hän näytti 58:nä eikä 38-
vuotiaana. Merra Maunpigny istui
kirjoitustyönsä ääressä kun
konttoristi astui sisään.

— Tässä ovat ne viimeiset 100
frangia! sanoi Jean Joseph.

— Pankka ne säilöätkään koon!
sanoi Maunpigny tylysti.

Ne mahtavat parhaimksi sinne,
kertoit serkkuni.

— Hyvästi, sanoi Jean Joseph
ja kääntyi lähtökseen.

— Odotatko sanoi Maunpigny
pahaanumattamilla äänillä. Me
joka ommie työhönneuseksi. Ku-
lomme selvästi joka sanan.

— Korko! Missä teillä on korko
24,000 sata frangia? kysyi hän.

Jean horjui ja kaatui maahan.

Mutta toistosta huoneesta huusi
herra Salomon harnista vaspie-
valla äänellä:

— Antakaa olla tuon raukan
rauhassa, Mäunpigny! Koron mak-
san minä ostamasta tuskastani.

Kun Jean kuuli nämä sanat, tu-
li hänen taas elo. Hänen tove-
rinsa ympäröivät hänet. Päätettiin
päätt' jättäjäviläisen luo ku-
nikäseen. He alkoivat koota raa-
summan hädellä ja uksollisen Emi-
lian pita tulua mukana. Minuakin
pyydettiin mukaan ja elen illalla
oli sitten juhla.

Emilia ja Jean tuotiin sinne juh-
lasuonsa — Jean tavamuuk-
sessa alppakattaihin, Emilia ha-
messaan, jota oli puolikymmen-
tä kertaa kiinnetty ja ommeltu
uuteen kuosiin. Hän ei näyttänyt
ninkään huonolta luolimatta
20:stä suruvuodesta ja Jeanin
näytti kymmentä vuotta nuore-
malla kuin edellisenä päivänä.

Hienon päivällisen jälkeen pyysi
pääkassanhoitaja Jeania pitämään
hyväniän summan, jonka hänen
ystävänsä olivat koonneet.

Jean nousi liikutettuna, loi rin-
tasua ja alkoi juuri ruveta to-
lkitsemaan kiitollisuuttaan kun
hän hämmästyneenä tunnusteli
povitaskuun.

— Mitä? kysyi Emilia.

— Mitä on tuskassani! huohot-
ti Jean.

Suurimman hämmästyksen val-
lausta tuottivat kaikki hänen
kun hän veti taskustaan lompak-
kan täynnä seteleitä. Kuulosta
uskomattonalta, mutta meidän
nähtämme veti hän esiin nuo 24,000
frangia joita hänen oli lähe-
tellyt viemään pankkiin. Ryöväri
ei ollut omissaun työtään rai-
haja ja kimmallista kohtalo-
oikusta ei Jean ollut koskaan tull-
ut katooskeksi olivatto ne vielä
taskussaan.

Tähtäällä katosi kelloon.

— No, nyt minun pitäne läh-
tellä! Huivisti!

— Minne menetti kysyivät pro-
fessori ja aatelmies.

— Mene viettämään onnellisen
parin häitä — se on selvä sano
tätelijä ja poistui.

— No, nyt minun pitäne läh-
tellä! Huivisti!

— Minne menetti kysyivät pro-
fessori ja aatelmies.

— Mene viettämään onnellisen
parin häitä — se on selvä sano
tätelijä ja poistui.

— No, nyt minun pitäne läh-
tellä! Huivisti!

ni kolme Ahlströmin osakeyhtiön
tukiutossa olevaa miestä Ahlströ-
min sahakoskella asuvan itselisen
Emil Stenin asutsoon pyytämään
juotavaa. Sten oli tällöin vaimon-
sa kanssa nähtyllä, joten kotona ei
ollut kuin Stenin 17-vuotias väli-
miesinen tyttö Signe Aleksandra,
joka yksi miehistä oli alkanut ha-
lailla. Tällöin kaksi miehistä poistui
asunnosta, jolloin sisällejänyt
raikasi istui. Samana iltana kul-
jettiin tyttö Noormarkun saa-
man lääkärin apua. Kunnallai-
käri G. Hjeltn työt tarkastettuaan
totesi raskauden tapahtuneen.

Tiistaiamuuna saapui Noormark-
kun piirin nimismies Sahakoskel-
le pitämään tutkintoa. Siinä kävi
selville että Stenin asutsoon vii-
meiseksi sisälle jäänyt mies oli Juho
Ylloksi (Lehto) Noormarkun
Kairilan kylästä. Hänet vangittiin
heti työamattansa. Kuulusteluissa
Ylloksi kuitenkin jyrkästi kielsi
syylisyytensä, vaikka työt var-
masti vakuttui toisin. Tapauksen
kuten ei kukaan ollut varsinaisesti
nähtynyt, täytyi nimismiehen pääs-
tää Ylloksi toistaiseksi vapaaksi,
kuitenkin ehdolla ettei sa poistua
paikkakunnalta emmekun ai-
asia on tutkittu oikeudessa.

— Tässä ovat ne viimeiset 100
frangia! sanoi Jean Joseph.

— Pankka ne säilöätkään koon!
sanoi Maunpigny tylysti.

Ne mahtavat parhaimksi sinne,
kertoit serkkuni.

— Hyvästi, sanoi Jean Joseph
ja kääntyi lähtökseen.

— Odotatko sanoi Maunpigny
pahaanumattamilla äänillä. Me
joka ommie työhönneuseksi. Ku-
lomme selvästi joka sanan.

— Korko! Missä teillä on korko
24,000 sata frangia? kysyi hän.

Jean horjui ja kaatui maahan.

Mutta toistosta huoneesta huusi
herra Salomon harnista vaspie-
valla äänellä:

— Antakaa olla tuon raukan
rauhassa, Mäunpigny! Koron mak-
san minä ostamasta tuskastani.

Kun Jean kuuli nämä sanat, tu-
li hänen taas elo. Hänen tove-
rinsa ympäröivät hänet. Päätettiin
päätt' jättäjäviläisen luo ku-
nikäseen. He alkoivat koota raa-
summan hädellä ja uksollisen Emi-
lian pita tulua mukana. Minuakin
pyydettiin mukaan ja elen illalla
oli sitten juhla.

Emilia ja Jean tuotiin sinne juh-
lasuonsa — Jean tavamuuk-
sessa alppakattaihin, Emilia ha-
messaan, jota oli puolikymmen-
tä kertaa kiinnetty ja ommeltu
uuteen kuosiin. Hän ei näyttänyt
ninkään huonolta luolimatta
20:stä suruvuodesta ja Jeanin
näytti kymmentä vuotta nuore-
malla kuin edellisenä päivänä.

Hienon päivällisen jälkeen pyysi
pääkassanhoitaja Jeania pitämään
hyväniän summan, jonka hänen
ystävänsä olivat koonneet.

Jean nousi liikutettuna, loi rin-
tasua ja alkoi juuri ruveta to-
lkitsemaan kiitollisuuttaan kun
hän hämmästyneenä tunnusteli
povitaskuun.

— Mitä? kysyi Emilia.

— Mitä on tuskassani! huohot-
ti Jean.

Suurimman hämmästyksen val-
lausta tuottivat kaikki hänen
kun hän veti taskustaan lompak-
kan täynnä seteleitä. Kuulosta
uskomattonalta, mutta meidän
nähtämme veti hän esiin nuo 24,000
frangia joita hänen oli lähe-
tellyt viemään pankkiin. Ryöväri
ei ollut omissaun työtään rai-
haja ja kimmallista kohtalo-
oikusta ei Jean ollut koskaan tull-
ut katooskeksi olivatto ne vielä
taskussaan.

Tähtäällä katosi kelloon.

— No, nyt minun pitäne läh-
tellä! Huivisti!

— Minne menetti kysyivät pro-
fessori ja aatelmies.

— Mene viettämään onnellisen
parin häitä — se on selvä sano
tätelijä ja poistui.

— No, nyt minun pitäne läh-
tellä! Huivisti!

— Minne menetti kysyivät pro-
fessori ja aatelmies.

— Mene viettämään onnellisen
parin häitä — se on selvä sano
tätelijä ja poistui.

— No, nyt minun pitäne läh-
tellä! Huivisti!

— No, nyt minun pitäne läh-
tellä! Huivisti!

sa. Puhelin 305.
Vastaanottokissa 9—10 a. p. 2—
ja 7—8 i. p.
Sudbury, Ontario

Hevosien kengitystä

Yliöstä seipäni työtä ja kiierryn
korjasta tehdiän. Kaikki työ
tantaan. Beatin ja Aird, 246 Park
katu, Port Arthur. (m.k.l.)

W. BAKER,
ajuri.

Me otamme vastaan kaikkien
ajos, mihiin kaupungin osaan ta-
kansa. Ehdot kohtuulliset. Soti-
takan Työkansaan tai No. 1586.
(m.k.l.)

Twin City
Furniture puoti

10 päivän alennusmyynti kestää
10 päivää. 35 prosentin alennus
kaikelle tavavarelle Simpson ja He-
ron katujen kulmussa.

Nimenmuutos-ilmoitus.

Täten ilmoitan, että nimeni Jo-
hanna suukka on ollut Annelin
Lahtila on tästäilästä oleva
Annelin Leikas täällä sekä van-
hassa muksissa.

Annelin Leikas
Box 54, Gironx Lake, Ont., Can.
(196)

A. Kauppinen
RÄÄTÄLI

Court ja Bay katujen kulmussa
Puhelin 1754 — Asunto 682 No

DR. D. B. FRAZER
eläinlääkäri

hoitaa hevosia, nautoja y.m. koti-
eläimiä. 247 Ambrose st. Asunto-
puhelin 307, konttoripuhelin 140.

Tohtori Lindgren

on palannut Euroopan matkalta,
Vastaanottaa jälleen sairaita sai-
raalassaan Ishpemingissä, Mich.

ARTHUR L. McGOVERN
Lakimies & Notario.

Emmersen rakenn. Port Arthur
Puhelin 1441. Suomal. tulkki.
Puhelin 1441. (m.k.k.l.)
Suomalainen tulkki.

kuissa ja toinen. mikäli väitän-
tään, on tuomittu järkeen muo-
tamaan kuritushuoneeseen
New Brunswickissa. Fitzarzin
kuulusteluissa nähtiä pidettiin
luottotavina todistajia, mutta
myöhemmin on käynyt selville,
että Fitzarzi tuomittiin murha-
ajan todistuksen perusteella.
Polisipäällikkö Campeau on
vakutettu, että "oikeus" pa-
hasti erehtyi tuomitsemaan Fitz-
zarzin ja on valtuuttanut virkai-
lijansa ryhtymään tarpeellisiin
toimenpiteisiin asian korjaa-
miseksi.

Tuomittu miehen asiamajaja
Leopold Houle on jo lähtenyt
muodollisen vapautusammonuk-
sen oikeusministeri C. J. Doherty-
n tietojen mukaan yksi todis-
tajista on hirtetty erään Green
nimisen syyrialaisen kaupuste-
lijan murhasta New Brunswick-
issa.

ASIAMIEHÄ HALUTAA.

Me maksamme \$12 ja \$25 viikossa
tai 25 pros. palkkioita ja markkalat
miehille, jotka toimivat asiamiehi-
nämme ja myyvät meidän Elgin,
Waltham ja toisia hyvin tunnettuja
kallia, hopea- ja nikkelitaskukello-
ja kassamattomiksi. Kokenus ei
välttämätöntä. Ainostaan rehellis-
tiet ja raitti miehet otetaan huomii-
miin. O.L.D. COLONY TRADING
COMPANY, P. O. Box 582, Dept. 19,
New York.

SUOMALAINEN KOLLEPSEPPÄ

ottaa vastaan kolleppien alalle
kuuluvaa työtä. F. Art-William,
223 Robertson st. T. Louhe.

S. Kivomäki ottaa vastaan yri-
läaloivale liikkeelle kallestojurja-
ta 123 Albert katu, Port Arthur.
(K.L.)

Sauna

avoinna joka keskiviikko, perjan-
ti ja lauantai 229 Robertson st.,
Port William. (k.l.)

J. A. PAJUNEN.

na Varasto.
264 Bay st., Port Arthur ja
513 Simpson st., Port William.

COPPER CLIFFIN
Concord Teatterissa

viellette raittoisan illan. Uudet ku-
vat joka iltä. Hyvä soitto.
(m.k.l.) E. Pernu.

SECOND KADUN

UUSI SAUNA

Avoinna toistaiseksi joka keski-
viikko, perjantai ja lauantai.
220 Second st.

K. NYMAN.

PALLOHUONE

Tapakissa, siknaria, paperissa
ja viroitusjuomissa.

Jackson &amp

Olen tavattavissa

10-11 a. p. 2-4 ja 7-8 i. p.
Sunntiaasin 10-11 a. p. Telef.
Konttorin 1494
Asuntoon 1474 No.
Ruttan Block Room 7, Port Arthur Ont. Tutkinnot olen suorittanut Helsingin, Amerikan ja Saksan yliopistoissa.
H. KOLJONEN.

INTERNATIONAL

BATH HOUSE

SAUNA
avoina kello
1-12 i. p. p.

tarjoaa palvelustaan suurelle yleisölle.
(m.k.l.)

Höyry-
ja
Kuiva-Lämpö.

M. MATTSON.

Yhdistyksen kokousilmoituksia.

A. P. of L. Union No. 14299 (Sekatyöläisten) osasto on: E. Nelson, 167 Albert str., Port Arthur, Ontario. Sekatyöläisten unionin kokoukset pidetään joka kuukauden 11:nä ja 3:nä sunnuntai kello 2 j. p. p.

B. E. P. v. a. n. s. s. osaston työkokoukset pidetään 2:nä ja 4:jän sunnuntai kuussa kello 2 j. p. p. Kirjeenvaihto-osasto on: S. S. Osasto, Box 8, Bellevue, Alta. Can.

B. C. S. D. P. C. Toimeenpanevan komitean kokoukset pidetään Bootie Hopking Storen yläkerrassa joka ensim. sunnuntai kuussa kello 12:30 päivällä. Ja jatkavat asiasta kiertäen 3 sunnuntai kuuk. klo 3 j. p. p. Jordan Mack, Sec., Box 410, Nainimo, B. C.

B. C. S. D. P. C. Toimeenpanevan komitean kokoukset pidetään Vancouverin s. s. osaston hallussa, Maanantai kello 8:00, E. W. Finch Jubilee Station P. O., Vancouver, B. C.

C. S. D. P. C. Toimeenpanevan komitean kokoukset pidetään joka kuukauden ensimmäisenä sunnuntai kello 8 illalla. Kirjeenvaihto-osasto: E. W. Finch Jubilee Station P. O., Vancouver, B. C.

C. S. D. P. C. Toimeenpanevan komitean kokoukset pidetään Vancouverin s. s. osaston hallussa, Maanantai kello 8:00, E. W. Finch Jubilee Station P. O., Vancouver, B. C.

C. S. D. P. C. Toimeenpanevan komitean kokoukset pidetään Vancouverin s. s. osaston hallussa, Maanantai kello 8:00, E. W. Finch Jubilee Station P. O., Vancouver, B. C.

C. S. D. P. C. Toimeenpanevan komitean kokoukset pidetään Vancouverin s. s. osaston hallussa, Maanantai kello 8:00, E. W. Finch Jubilee Station P. O., Vancouver, B. C.

C. S. D. P. C. Toimeenpanevan komitean kokoukset pidetään Vancouverin s. s. osaston hallussa, Maanantai kello 8:00, E. W. Finch Jubilee Station P. O., Vancouver, B. C.

C. S. D. P. C. Toimeenpanevan komitean kokoukset pidetään Vancouverin s. s. osaston hallussa, Maanantai kello 8:00, E. W. Finch Jubilee Station P. O., Vancouver, B. C.

C. S. D. P. C. Toimeenpanevan komitean kokoukset pidetään Vancouverin s. s. osaston hallussa, Maanantai kello 8:00, E. W. Finch Jubilee Station P. O., Vancouver, B. C.

C. S. D. P. C. Toimeenpanevan komitean kokoukset pidetään Vancouverin s. s. osaston hallussa, Maanantai kello 8:00, E. W. Finch Jubilee Station P. O., Vancouver, B. C.

C. S. D. P. C. Toimeenpanevan komitean kokoukset pidetään Vancouverin s. s. osaston hallussa, Maanantai kello 8:00, E. W. Finch Jubilee Station P. O., Vancouver, B. C.

C. S. D. P. C. Toimeenpanevan komitean kokoukset pidetään Vancouverin s. s. osaston hallussa, Maanantai kello 8:00, E. W. Finch Jubilee Station P. O., Vancouver, B. C.

C. S. D. P. C. Toimeenpanevan komitean kokoukset pidetään Vancouverin s. s. osaston hallussa, Maanantai kello 8:00, E. W. Finch Jubilee Station P. O., Vancouver, B. C.

C. S. D. P. C. Toimeenpanevan komitean kokoukset pidetään Vancouverin s. s. osaston hallussa, Maanantai kello 8:00, E. W. Finch Jubilee Station P. O., Vancouver, B. C.

C. S. D. P. C. Toimeenpanevan komitean kokoukset pidetään Vancouverin s. s. osaston hallussa, Maanantai kello 8:00, E. W. Finch Jubilee Station P. O., Vancouver, B. C.

C. S. D. P. C. Toimeenpanevan komitean kokoukset pidetään Vancouverin s. s. osaston hallussa, Maanantai kello 8:00, E. W. Finch Jubilee Station P. O., Vancouver, B. C.

C. S. D. P. C. Toimeenpanevan komitean kokoukset pidetään Vancouverin s. s. osaston hallussa, Maanantai kello 8:00, E. W. Finch Jubilee Station P. O., Vancouver, B. C.

C. S. D. P. C. Toimeenpanevan komitean kokoukset pidetään Vancouverin s. s. osaston hallussa, Maanantai kello 8:00, E. W. Finch Jubilee Station P. O., Vancouver, B. C.

C. S. D. P. C. Toimeenpanevan komitean kokoukset pidetään Vancouverin s. s. osaston hallussa, Maanantai kello 8:00, E. W. Finch Jubilee Station P. O., Vancouver, B. C.

Ladysmithin s. s. osaston osasto on: S. S. Osasto, Box 277 Ladysmith, B. C. Can.

Lake Coteau s. s. osaston työkokoukset pidetään joka kuukauden 2:senä ja 4:nnä sunnuntai kello 1 j. p. p. Kirjeenvaihto-osasto on: Lake Coteau s. s. Osasto, Macrorie, Sask.

Me and Minen s. s. osaston työkokoukset pidetään joka kuukauden ensimmäisenä sunnuntai kello 8 j. p. p. Kirjeenvaihto-osasto on: S. S. Osasto, Box 15, Nepton, Ont.

New Finlandin s. s. osaston työkokoukset pidetään joka kuukauden 2:nen sunnuntai kello 2 j. p. p. Kirjeenvaihto-osasto on: John W. Jeabson, Forest Farm, Sask.

Neptonin s. s. osaston kokoukset on joka 2 ja 4 sunnuntai kuussa Kirjeenvaihtajan osote August Watson Box 15 Nepton, Ont.

Nummelan s. s. osasto No. 6, Sask, pitää varsinaiset työkokoukset joka kuukauden toistena ja viikkokokoukset sunnuntai kello 2 j. p. Kirjeenvaihtajan osote on: Thos. Karpinen, Nummela, Sask.

Port Arthurin s. s. osaston Sairaan ja haitausosaston kokoukset on joka 2 ja 4 sunnuntai kuussa Kirjeenvaihtajan osote on: John W. Jeabson, Forest Farm, Sask.

Port Arthurin s. s. osaston Sairaan ja haitausosaston kokoukset on joka 2 ja 4 sunnuntai kuussa Kirjeenvaihtajan osote on: John W. Jeabson, Forest Farm, Sask.

Port Arthurin s. s. osaston Sairaan ja haitausosaston kokoukset on joka 2 ja 4 sunnuntai kuussa Kirjeenvaihtajan osote on: John W. Jeabson, Forest Farm, Sask.

Port Arthurin s. s. osaston Sairaan ja haitausosaston kokoukset on joka 2 ja 4 sunnuntai kuussa Kirjeenvaihtajan osote on: John W. Jeabson, Forest Farm, Sask.

Port Arthurin s. s. osaston Sairaan ja haitausosaston kokoukset on joka 2 ja 4 sunnuntai kuussa Kirjeenvaihtajan osote on: John W. Jeabson, Forest Farm, Sask.

Port Arthurin s. s. osaston Sairaan ja haitausosaston kokoukset on joka 2 ja 4 sunnuntai kuussa Kirjeenvaihtajan osote on: John W. Jeabson, Forest Farm, Sask.

Port Arthurin s. s. osaston Sairaan ja haitausosaston kokoukset on joka 2 ja 4 sunnuntai kuussa Kirjeenvaihtajan osote on: John W. Jeabson, Forest Farm, Sask.

Port Arthurin s. s. osaston Sairaan ja haitausosaston kokoukset on joka 2 ja 4 sunnuntai kuussa Kirjeenvaihtajan osote on: John W. Jeabson, Forest Farm, Sask.

Port Arthurin s. s. osaston Sairaan ja haitausosaston kokoukset on joka 2 ja 4 sunnuntai kuussa Kirjeenvaihtajan osote on: John W. Jeabson, Forest Farm, Sask.

Port Arthurin s. s. osaston Sairaan ja haitausosaston kokoukset on joka 2 ja 4 sunnuntai kuussa Kirjeenvaihtajan osote on: John W. Jeabson, Forest Farm, Sask.

Port Arthurin s. s. osaston Sairaan ja haitausosaston kokoukset on joka 2 ja 4 sunnuntai kuussa Kirjeenvaihtajan osote on: John W. Jeabson, Forest Farm, Sask.

Port Arthurin s. s. osaston Sairaan ja haitausosaston kokoukset on joka 2 ja 4 sunnuntai kuussa Kirjeenvaihtajan osote on: John W. Jeabson, Forest Farm, Sask.

Port Arthurin s. s. osaston Sairaan ja haitausosaston kokoukset on joka 2 ja 4 sunnuntai kuussa Kirjeenvaihtajan osote on: John W. Jeabson, Forest Farm, Sask.

Port Arthurin s. s. osaston Sairaan ja haitausosaston kokoukset on joka 2 ja 4 sunnuntai kuussa Kirjeenvaihtajan osote on: John W. Jeabson, Forest Farm, Sask.

Port Arthurin s. s. osaston Sairaan ja haitausosaston kokoukset on joka 2 ja 4 sunnuntai kuussa Kirjeenvaihtajan osote on: John W. Jeabson, Forest Farm, Sask.

Port Arthurin s. s. osaston Sairaan ja haitausosaston kokoukset on joka 2 ja 4 sunnuntai kuussa Kirjeenvaihtajan osote on: John W. Jeabson, Forest Farm, Sask.

Port Arthurin s. s. osaston Sairaan ja haitausosaston kokoukset on joka 2 ja 4 sunnuntai kuussa Kirjeenvaihtajan osote on: John W. Jeabson, Forest Farm, Sask.

Työläiset,

Vaatikaa ne liikheet, joissa teette ostoksen, ilmoittamaan liikkettään

: Työkansassa :

y. m. työväen sanomalehdissä.

Miksi ihmiset tilaavat

VÄKÄLEUKAA?

Puolueeton vastaus:

Ihmiset tilaavat Väkäleukaa

1) siitä syystä, koska ihmiset ainoastaan Väkäleukaa lukemalla ja sen kulkuttavien kuvia tarkastellessa voivat saada selkiä käsityksen kapitalistien kujeista ja sosialismin voitokkuudesta ja Härmän heimon leipätaistelusta Amerikan mantereella ja

2) siitä syystä, koska Väkäleuka on Amerikan suomaisten roletaarien pää-äänenkannattaja ja

3) siitä syystä, koska tilaaminen on varmin ja käytännöllisin kaikinista niistä keinoista, joiden avulla Väkäleuka voi saada pysyväiseksi aistoverkkseen taistelussa nykyiläluokkaa vastaan.

Väkäleuka ilmestyy kunkin kuukauden 1 ja 15 p. Tilauksista Yhdysvalloissa ja Canadassa \$125 vuodelta, 5 vuosik. 75 senttiä ja kolme kuukautta 50 senttiä; Savoon ja muualle ulkomailla \$150.

— Atressi —

VÄKÄLEUKA,

Box 516, Port Arthur, Ont., Can.

Syntynyt

Meille syntyi

Terve tytön tyllerö

Meille syntyi

Terve tyttö

10 p. elokuuta 1913. Nimeksi annoinme hänelle

Terve tyttö

Tyyne ja Emil Mäki

Fort William, Ont., Can. (194)

Syntynyt

Poika

elokuun 10 p. 1913. Nimeksi hänelle annoinme

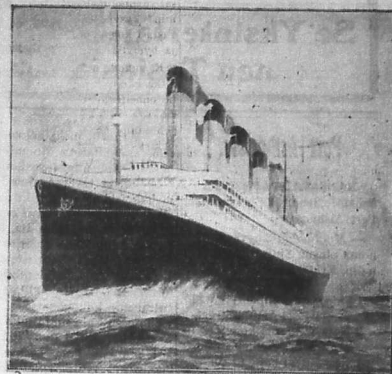
SOINI EDVIN

Ida ja Matti Saares

(193, 194) Fort William

Pallohuone.

ME OLEMME ASIAMIEHET
„ALLAN“ Höyrylaivalinjalle.
:: KUNINKAALLISET POSTILAIVAT ::

Suuret, nopeat ja turvaliset höyrylaivat vanhaan maahan. Lähiesissä yhteydessä Suomen satamien sekä Suomen posti-höyrylaivojen kanssa Hullin kautta.

Suomesta tähän maahan matkustavat, jotka meidän kautta ostavat pitelinsä saavat huolimattomimman kohtelun.

Suomea puhuttanut meidän Port Arthurin konttorissamme.

Kysykää hintoja ja laivan lähtöaikaa.

RAY STREET & CO.

PORT ARTHUR

12 Cumberland st

PORT WILLIAM

700 Victoria ave.

203 Simpson st.

601 McTavish st.

E. W. RAY.

RAY STREET & CO

PENSETTU 1884.

C. W. JARVIS.

PANKKIIRIT.

PORT ARTHUR,

12 & 12 Cumberland st.

PORT WILLIAM,

203 Simpson st., 601 McTavish st.

700 Victoria ave.

K. M. Korhonen muuttanut edellisenä meidän asuinpaikkaan. Hän on nyt edellisenä meidän asuinpaikkaan.

Me haluamme rahaa, jos halotte rakennus. Me voimme rakentaa teidän tapaturman.

Me haluamme rakennus. Meillä on suuri joukko huoneita ja talouksia, arvostettua j. n. e. tulli.

Pitkistä rakennusliiketoimista kaikkien Suomen satamien myyden halvimalla hinnalla. - Kysykää rakennusliiketoimista, jotka luvotte maksettaviksi postilaivoissa, myyden kaikkialla maapallolla.

Elämä on epävarma -

-- puuämpärin tai
tampun elämä

Säästääkää aikaa -- mielenmalttia -- dollareita käyttämällä sellaisia asioita, jotka eivät koskaan näy kuluvan

tehty

Eddy'n pahvitavarasta

Kysykää kauppiailtanne

Yhtä hyvää kun EDDY'n tulitikut

Soo'n Suomalainen leipurinliike,

jo saavallustetaan kovat leivät ja korput, tämän- ja vanhaan leipäliikettä ja leivokset.

Tilaukset voi osoittaa:

WEST END BAKERY,

500, Puhelin 1470 ONT.

Suomalainen Leipomo

valmistaa kaikenlaisia leivoksia, kuivia leipä ja korppuja.

Ulosliiketykset toimitetaan pikaisesti ja täsmällisesti.

Kirjette (mkp)

WERNER KOIVULA,

Box 113, Copper Cliff, Ont.

Suomalainen Virvotusjuomaliike

valmistaa ja välittää virvotusjuomia kaikille kaivosseudille, Sudburyssa ja ympäristöillä.

S. KUULA,

Box 620, Sudbury, Ont.

(M.k.l.)

Maine & Silquist

Räätäliike

Puhelin 1154. So.

- 224 Arthur street.
1 Singer käsimopelokone \$15.
224 Arthur street.
2 New Williams koneita \$10.
224 Arthur street.
1 New Royal kone \$15.00.
224 Arthur street.
L. P. Miettinen.

—Kaikki, jotka haluavat KANSALAISPAPERITÄ tänä syksynä jättäköt hakemuskansa R. Smedbergille, rauhantomari, 318 Bay st. Osumakautpän jälkerrassa.

—Lähmä ja keveä hevoonen myytävänä heli. — J. Koivu, 401 Conmee-katu.

—100 eekkeriä maata myytävänä Dawson tien varrella halvalla. Huom! Ankara metsä pällä ja kiveton maa. — Kyrö Hellberg Co., Bay st.

—Myytävänä kanoja ja kyyhkysä sekä kanoja 28 Hill st. — George Levins. (191)
—Myytävänä 3-huoneinen talo. Kyskää 116 Rockwood ave. (197)

—Työpäivän komitean kokous pidetään tänään.

—Oikaisu. Barton ja Fishen liike-ilmoituksessa olevien klesien alla oli painettu lekitoumien alle Quebec lämmitys-uuni pitää olla COPP SUPERKEITTOUVA, ja vasemman puoleisen alle: Copp Supert, pitää olla QUEBEC lämmitys-uuni, joka täten oikaistaan.

—Kaikki, jotka nautaan haualle saapukaa Temppeilin lantaina nauramaan "Kuhniioille" sekä eräille toisille, joilla on suuri häitä — Näytelmä ovat oikein ensiluokan naurutavara. Kun häitä on suuri, on kahdessa näytöksessä ja Kuhnijäi on yhdessä näytöksessä, ja monenmat riviton nauruttava. Sitäpaitsi on näytelmien välissä venäläisiä kansallistansseja ihka uusia, joita on tilaistuuta varten opettanut toveri Laseff ja esiintyy niissä 3 henkilöä. Toivomme runsasta katselijajoukkoa, sillä vähiään joukon naurubermet eivät kestä huuden paljoutta mikä näytelmän lauantaina katselijain osaksi tulee.

—Suuret, ennen kuulutamat kutsutalonnastit toimii nyt, sinki veljekkunta uusi torstaina Temppelessä, jonne kaikilla on tilaisuus vapaasti päästä kun vaan maksavat vartin, joka on vaan leikkilä asettetu pääsyn ehdoksi ja samalla se oikeuttaa tanssitanssima kahla "Ikkä" yhl'äikaa. Elokuun romaantillissa hämäärässä joka sallissa valittase, saa jokainen tanssia vapaasti ja saa ottaa sitä vielä mukauksainkin niin paljon kun vaan haluaa. Naissille on tämä vartin erikoinen tilaisuus, sillä "pillipiipari" ovat valmiina tanssien lopussa saatamaan kotiin jokaisen "hame-nikan" s. t. s. jokaisen joka heistä huolii.

Affa.

—Porvarirakki "Morning Herald" kotoisella sillessä numerossaan lekenäillä tehdi "suurta" numeroa siitä suomalaisien farmarien hyväntaloudsudesta, kun nämä maksutomanasti päättivät korjata ja tehdä silloin töitä tärkeisiin ylimenopaikkoihin ja sitä tarkoitusta varten saivat valtuutusta luvan ottaa patojen luota tarpeettomia hir.

J. Hackney "Ilmanottoin", joita tämä lehti toissallassa valtuuston kokouksessa. Samaten kukaan mainittu lehdrieville, olivat nuo "Ilmanotto" naukas pala kaupungin "isäilleen". Piitvät valtuuston kokouksessa aikamoista ulinaa "varastamisesta". Toinen toisen perästä tekivät yhä uusia "paljastuksia". Kerloivat vie-tävin tavaroita, mitä suinkin vain irtisauvat, jos on liian raskas, niin säretään ja viedään osittain. Valtuutsmies Campbell sanoo tulkies semmoistakin, että mukamas on turbaa vaivaa enää suojella omaisuutta, koska kerran oikeuksiin vapautti miehiä, vaikka selvästi varkaus oli kysymyksessä, tarkoitetaan täällä niitä kulta suomaalaisia farmaria, jotka käsiraudoissa rasteettiin aivan syyttömästi poliisikonttoriin. "Papalla" kai kaiveli mieltä, että kun miehet ihmisiksi tekivät silloja, niin "ryöstivät" taas konttariholteen ja konttarihoiten konttariholteen tulla sumuina, josta teosta tietokii porvarillisen laintulokunnan avulla olisi pitänyt linnaan syöttä. Siästäisipä "vaarien" ja tolli-lisen roskachien toimitajain hieman tutkia sosialisista, on-nekun rupeavat "teorioi-naan!"

—Tasamukainen Työpäivän juhla tullaan viettämään Port Arthurin s. osaston toisesta syysk. 1 p:nä. Sitä varten valittu toimikunta onkin ryhtynyt jo suuremmiin juh-lan valmistuspuuhiin. Ensiksi-kin aamupäivällä järjestetään julkakulkue, joka lähtee Labor Temppeilillä samoihin aikoihin, kuin porvarilliset työväen uiottienkin kulkue, ja kulkee lippuneen ja soitokuntien kaikkien porvarien ja porvien hämmäheiluistajien su-reksi härmiksi, läpi kaupungin, tuonneppaan määrättyään paikkaan.

Perillä sitte tulee ohjelma monipuolisesta. Puhujat, usci-la eri kielillä, julistavat köyhä-lästen evankeliumia ja critai-laan sen päivän merkistystä, jonka järjestyneet työliset aikoi-naan ovat valloittaneet itsellään juhlapäiväkäs, mutte joka nyt-tämin on muuttanut vanhoja, häviämässä olevia ammatteja edustavien juopottelijajuhlaksi, joka ei ole mikään taistelijuhla, jollaiseksi se alkuaan on tarkotettu. Mutta ehy sosialis-ti käyttämne tilaisuutta hyväk-senne ja vietämme tätä päivää juhliaksemme, vartutuksenne itseämme taisteiluun nykyis-tä mätävään haisevaa järjes-telmää vastaan, joka taiste-luute yhä kiivaammaksi ja joka vaatii meitä yhä enemmän voima ja uhrausta päämäärämme saavuttamiseksi. Sitä varten meidän kannattaa julia tänä päivänä, jonka porvaristo vie-tään meidän käyttäjä omaksi hyväksemme.

Sitte vielä tulee muuta ohjel-maa, josta tässä mainittiin koon viiden mallin juokeu, jota var-tten kaikki koonhänimmoiset ja kirjallisuuden aheet "reniikka-mestari" voivat ajoissa ryhtyä hiekerolemaan kinttujaan. Ru-nonlausontakipailuuta varten voivat ruveta pitkäilemaan kurkun päältään kaikki ne, jo-

issa sitte otetaan viimeinen voitelu kaiken hauskien päälle. Mutta siitä en sano mitään, että jaa toiseksikin kerraksi sano-mista. Sanoen nyt vain sen, että jokainen rupeatte ajoissa suun-nittelemaan lehläväänne niin, että kenellekään ei siksi päi-väksi satu pyykkipense eikä pe-runan kaivu, vaan että jokai-sen sen päivän aamulla ajelee partansa — niin miehet ja nai-set pautoeroivat kasvonsa ja kaikki pukevät ylleen juhla-vaatteet ja astuvat rivin näyt-tämään porvareille ja heidän hämmäheiluistajiljoilleen, että tässä on joukko, joka harit-joilla tulee valtakunnans.

Puhvaja.

Vielä on tilaisuus

yhätyä siihen Port Arthurin s. osaston toimeenpaneman Työ-kansan levityskipailuun, joka al-kaa ensi maanantaina, t. k. 25 päivä. Kipailuun saapi osaa ot-taa ainoastaan Port Arthurin s. osaston jäsenet.

Ilmoitustusa Y. Mäkelälle, Työkansan toimittajaksi. Ne, jotka käyvät työssä, voivat käy-dä ilmoittautumista illalla kello 7 ja 9 välillä tänään väkän ajalla.

Valtuuston kokouksessa maanantai-ilana oli esillä, paiti toisessa yhteydessä ker-toi maamme suomaalaiset "varka-usjutinto", usciäa osasto. Niin-pä annettiin hiiden hankkimis-juhla kaupungin lämmitys-vaarten Whitehead-veljeksille, \$7.75 tonnistä "egg"-hiiliä ja \$8 tonnistä "nut"-hiiliä. — Ma-juri Oliver jakoi valtuutsmiehille "isälisiä" neuvoja, kehoittaen näitä lukemaan tarkoin Winnipegin kaupungin raken-nussivulakeja, jotta osaisivat laatia sellaisen Port Arthurille-kin. — Oikeuden avulla tullaan jatkamaan Tupper katu Hill kadulta Pinekadulle. Maan-omistajille mainittu paikka on olettettu kirjelmää, mutta kukaan ei ole vielä vastannut.

Arthurin "afja" 96-ryk-menit lähtivät taisteluun. Taan-noon kerroimme, miten tämä "meidän" 96-rykmenttimme o-li joijomastilassa. Tässäkö sil-tä porvareille häitä käteen, pel-käivät "isänmaansa" olevan kauhaisaan varnassa. Alkoivat haalia rykmentin hajonneitten rivien tilalle uutta "stoffia". Tunnuslauseksi otivat tässä toisessa: aija kun aija. Seura-ukseen olikin, että rivit saatiin täytekiksi "stoffilla". Jossa oli italialaisia, kreikkalaisia, y.m. vihatuia "ulkomaalaisia"; ja miltei kaikki sitä yleiskunnan alinta kurjalistoa. Näämäkin, vaikka olivat työttömyyden kanssa kamppailevia, saatiin vasta suurilla lupauksilla yhty-mään "isänmaan" puolustus-joukkoon. Mutta kun miehet oli saatu "tiljistiin" riveihin, niin lupaukset heitettiin tunki-olle. Tästä on muuan rykmen-tissä ollut soittaja kirjoittanut Cotton's Weeklylle m. m. seuraavaa:

"96-rykmentin upseerilla oli tavattoman vaikeata saada so-mamiehä lähennään leirille. Kuitenkin onnistuivat he siinä, lupaamalla kylliksi ruokaa ja kolmen päivän loman Winni-

ika keuhuttu ruokamies. Saimme vastauksen, ettei sitä ole saatavissa. Aloin muutamana toverini kanssa napista tälläis-tä meiniä. Saimmekin siten velleivän mieheen, mutta muu osa rykmentistä sai odot-taa ruokaa määräpaikkansa saakka. Näin ollen suurin osa-sai paastota hieman yli 21 tun-tia. Canadassa ei näy pitävän paikkansa vanha sanomlasku: "Kukaan ei voi tyhjin valsoin taistella."

Miehet kärsivät urheasti nä-käänsä, ajatelllessaan miten matalo päivällinen heitä odot-taa, kuten upseerit olivat lu-vanneet. Mutta äläpäs muotes-tu meidän tipahtua! Kärsiväl-lisyydellä odotettu päivällinen olikin kaikkea muuta kuin majo-no. Siinä oli jokinlaista lihaa, leipä ja voita juuri silmän ruoksi!

Sunnuntaina saavuimme leirille ja seuraavana päivänä al-koi sitten se "taistelu". Ja voi kieuasta kun siinä taisteltiin. Tiistaina siten marssittiin kym-menen mailia aamupäivällä ja koko iltapäivä taisteltiin peiko-kojen kanssa. Yö maattiin a-rolia ja peliteemekkoin pilasi kova kaste. Keskiyökoossa mu-nä lähettiin takaisin leirille, vaaniskellen koko matkan luo-loteltuja vihollisia. Niistä as-ista päätään, joihin upseerit sijoittivat meidät oli, tavatto-man hyvä onni, että vihollinen olikin vain luoteltutia silä, mutta muut ei meistä olisi jäänyt yhtään sieluä cloon.

Situa pyörinästä ja kovasta marssista oli tietokien seurauksena aikamoinen näkä. Mutta mitään annettiin näiden tydytti-miseksi? Kylnää riisiä ja leiv-vänpä. Uicimmat meistä kietäilytyvät syömistä moka-maa moskan ja seisaan, että olisimme moneen iltapäivällä harjoituksiin, teimme kka-lon. Tänäpä oli meistä paljon jännittävämpää kuin kaikki varjolaisteluemme, sillä emmähän me tienneet mitää jetteillä tui käsky ampuu itsemme tot-teluttamattomudesta päällikköjä kohtaan. Mutta paikalla ei olut tui skääppä. Voittimme lakot ja saimme hieman parempaa "supukaa."

Perjantaina lähdimme koti-makalle, mutta Winnipegin tullaamme saimme tuntea sen luvuton kolmen päivän loman luuttuun kolmeksi tunniksi. Ja se semjään, että meitä oli si marssitettu kaupungissa näyt-tämässä kaupunkimiehille "can-dalaista" "isänmaapoliustaji-en" uljuutta, meidät pakoilettiin jäämään vanuuhin, täysis-sä ascissa olevien vahien var-toimuna. Port Arthurin tul-tuun ylettoittiin joikaista \$1.00, vaikka junausta saamastaan ruo-asta, vaikkei oltu sitä nähy-kään."

O siinä ihana "isänmaa" ul-june! sotaheroineisi! !

Fort Williamista.

—Työläisten oma hike on s. s. osaston ravintola Fort Williamissa. Käykää hakemassa työllydystä vatsallenne, 208 Robertson st.

—Huomaa! Uudet syys-jä talvinäytteet ovat saapuneet jo-

ottakaa huomioon, jos ajotte matkustaa Suomeen eli sieltä kutsua sukulaisianne tai ystäväianne tänne että

„Työkansan“ Liikkeessä Myydään Pilettejä

kaikille eri linjoille ja taatusti kohtuullinolla. Kääntykää puoleemme tarpeen tullen.

Rahoja Suomeen lähettämme nopeasti!

Työkansan konttori, Port Arthur, Ont.

Paikka avoinna

Tottanut polkupyörän korjaaja sau paikan Kuusiston verstaassa 271 Bay st., Port Arthur. (197)

GORHAM & WARE No. 2

koulupiirin veromaksajain ko-kous pidetään koululla lauantai-na t. k. 23 p:nä kello 5 i. p. Johtokunnan puolesta

Heikki Hendrickson (193, 194)

Balmoral Hotelli - SUDBURY, ONTARIO.

Tämä talo on uudestaan korjattu kaikille nykyajan mukavuuksineen. Tarjoamme parhaimpia mu-lauksia kauppareisukille y. m. Näytehuoneet kauppareisukille J. H. MORIN, J. BAIN, Liikkeenhoitaja

ten suositamme niitä yleisölle. — Scandinavian Merchant Trading Co., 129 Simpson st., Ft. William, vaslapäättä uutta Rex teltteraa ylläkerrassa. Phone 1185 South.

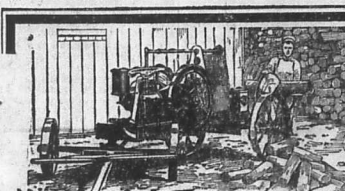
—Suomen ja tämän maan reseptien mukaan valmistetaan täällä kaikki huolella Gillespien Drug Storessa, Bethune ja Simpson katujen kulmassa. — K. G. K. Nymen. (m.k.l.)

Tarjottavat halutaan Frederic hotellin, 25.00 kuulta. West Fort William.

Myytävänä hyvällä liike-paikalla staattava suutarinliike — K. Laine, 104 Bethune st., Fort William.

Lasten koululaisille ovat nyt saapuneet "Aapiset". Tuo-kon vanhemmille lapsenne saa-maan onnea hyvän ja pahan tieton puolesta.

"Tehdään teoksen", harjoitus tänä iltana klo 8.30. Vainhoitajaksi ja piik-kin yhteenk huvinatka on en-si sunnuntaina Neching jokea ylös. Pilettiä myydään vaan 100 kpl, joita saa räätäli Ma-nella, Fräns Hakalahti ja A. Heinola, ja maksaa ainoastaan 25c. Lähemmin lauantain nu-merossa.

Ostakaa koneellinen juhta

MONTA sekää sirkeää talvipäi-ä on moni farmari viettänyt kunnatessa käsiahan yllä, z-r-p z-r-p — läpi sitkeän puun saha-tesaan polttopäitä. Mutta vilä ei farmari ei tee sitä enää. Hänelä on kätäntönyt pieni voimakas käyttämässä sahas, sillä aika kun hän itse pelää ja tuumalee en kesän töistä y. m. Voimakas on ahkerin ja käyvin ihminen kone mitä järkevällä far-marilla on koko farmillaan. Se jumppaa vetä nautakuolella, a-suntion ja navettaan ja tulipalo-su elusia varten. Se käyttää kerman-erottajan, pesukoneita, juomasyitä, korvin irtotajaa ja tahkoa. Uusi se käyttää heinänpuunokoneita, silppuria, pientä pumakonetta tai korjauspuuta. Vuoden ympäri se tekee töitä ja raataa onnelliselle onstajalleen, säätien miehen hyödyllisimpiin toimiin. Se tekee valmione ja lapsenne elämän haussemaksi ja helpomaksi farmilla, ja viisaimmalla miehellä on

IHC öljy- ja kaasukone

sentähän se so ansaitsee sinäkin oman hintansa ja kulunkinsa. Sen yksinkertaisuus tekee sen melkein vastuksettomaksi. Sen ylösano tekee sen helpoksi kukaan käytilin ja käytilä, ja on kaikista saatavim-sin polttoaineen kätöksessä. Parhainla saatavissa olevista aineista pummaa sen ylösanoon, ja kun tarpeellista, sytyttää se 10—30 pros. enemmän voimaa kuin se takotettu hevosvoima määrää. IHC vas-tuunlaatuus kestää niin kauan kun kone on palvelukseensa.

IHC koneet tehdään kaiken mallissa — pystysoria ja vaakasuoria, pyörillä, kätäntöttävii, paikallaan seisovia ja jalustain päällä li-kutettavia, ilmalia ja vedellä jähdytettviä. Varustoon kuuluu pump-puu, sahaus ja kastelu-varustus. Tehdään 1—50 hevosvoimain ko-keita, jotka käyvät kuumalla, geotililla ja natulla, distillaatilla, patoliivilla tai alkoholilla. Öljy vetonokkia 6—12 aina 30—60 hevos-voimaksi, jotka tuottavat voimaa pienille tai suurille farmille kytäntö-seen, tiiskukseen, ajelutukseen, kytäntöseen, onnellisuuden, pui-seen, vetäntöseen y. m.

IHC paikallisaamies näyttää teille koneita ja selittää teille niiden eri kotteja. Otaikaa ihmeillä kataloogia tai kirjoittakaa

International Harvester Company of Canada, Ltd. EASTERN BRANCH HOUSES: At Hamilton, Ont. London, Ont. Montreal, P. Q. Ottawa, Ont. St. John, N. B. Quebec, P. Q. These Machines are Let at Hamilton, Ont.

jossa valmistetaan lä-pä ja hienoja leivokki-ja. Nopes ja huolellinen palvelus. Tilaukset voit-te tehdä

O. Kivelä & Co 111 Se:rd St. Port Arthur Puhelin 1618